

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
octombrie 2012 (Anul IV) Nr. 10 (44)

BOEM@

Live Literature

Octombrie 2012 (Anul IV) Nr. 10 (44) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

10 / 2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma, Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori:
Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Cloșca, Nr. 1,

Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186, Galați, 800324

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Geo Galetaru (p.3), Valentina Becart (p.13), Tănase Carașca (p.22), Georgian Ghiță (p.26), Viorela Codreanu Tiron (p.27)

Proză: Raluca Sandu: Tehnologie cu virgulă (p.7), Eduard Dorneanu: 7,63 (p.9), Gabriel Dragnea: Miruna și Palatul Poveștilor (p.28)

Cronică de carte: Gheorghe A. Stroia: Cromatica iubirii - Astrala cale către împlinirea umană - Nicole Vasilcovich: "Poemele eternei regăsiri" (p.6) / O scriere necesară restituirii istorice a încă unui colț de Românie - Țigănești, Teleorman - Elena Buică: Întoarcerea spre obârșii (p.24), Geo Galetaru: O poezie a implicării sociale (p.12), Cristina Roșu: Șoaptele de catifea ale Denisei - Denisa Lepădatu: "Șoapte de catifea" (p.18)

Note lectură: Mihaela Pop: Cititorul, de Bernard Schlink (p.8), Ionuț Vlad Buda: Quo Vadis (p.11), Petre Rău: Mihaela Aionesei - "Cerșetori de stele" (p.29) / Mariana Eftimie Kabbout: "Trup și suflet" / Georgeta Muscă-Oană: "Soarele copilăriei" (p.30)

Eseu: Ana-Maria Prodan: Vieți provozorii (p.14), Simona-Andra Dogaru: Actualitatea lui Caragiale (p.32)

In memoriam: Tănase Carașca: Remember: Ștefan Romeo Ghioc - la un an de la despărțire (p.19)

Eveniment: Livia Ciupercă: Vibrații la ceas aniversar (p.5), Roland Voinescu: Tulburelul (p.16)

Interviu: Gabriel Dragnea: Interviu cu poeta Doina Uricariu (p.16)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.34-35)

Grafică:

Coperta I: Iurie Matei (Rep. Moldova) - Odă titanului

Coperta a IV-a: Colecția InfoRapArt - Horse

Interior: Sabina Spătariu (desen)

www.boema.inforapart.ro

Geo GALETARU

1. suprimă

asceza
caută
armoniile
florii de
calcar.
niciun
cer, nici
o reptilă
în limanul
negru:
incongruența
unui spirit
plutitor
în ambianțe
nefestive.
aici
silabele cresc
ca unghiile
morților
după
viață.

2. dozează

dozează,
sari peste
spinii
recunoștinței.
acolo zace
numărul
iconoclast,
aroma
saltului
sacrificat.
pereți de
carne în vis, în
lumea puberă.
neantul
răsfățat în
pahare cubice.
așa, să ne fie
de ajuns
acest labirint
gălăgios.

3. exotismul

deliberat al
frazării în
momente de
convergență
improvizată pe

calapodul
veșnicelor
aglutinări,
ale seismelor
provocate
de linșări
succesive,
bonomia
imponderabilității
lucrurilor de la
capătul
privirii,
sortând
semnificații
rezervații și
revelații
și poate
sufletul rămâne
în aceeași
poziție
de început.

4. oricum

oricum
dintr-o
întâmplare
perversă
selectezi alte
și alte
rictusuri
vinovate
deplina
extravaganță a
gesturilor
cenzurate în
panoplia unei
dimineți
furibunde și
anamneza
inerției
proverbiale
pe rând pe
rând și toți
laolaltă în
această
violență
a ignoranței
cotidiene

5. persuasiv și

îngândurat
pe
coridoarele
memoriei
altora
încerci
veghea cu
tăișul unei
fericiri
expirate
dar cine
întreabă despre
invaziile
stereotipiilor

(continuare în pag. 4)

de catifea
cine vine și
îți pune în
palme
destinul
de ieri și
de azi
arta
de a pierde

6. așa că micile

miracole
cu care îți
înfrumusețezi
singurătatea
așa că
alunecările pe
toboganul
iluziilor
fosforescente
și bâjbâiala de
fiecare zi
în căutarea
lânii
de aur
așa că toate
filosofiile
de împrumut și
inflorescența
unei utopii
incolore și
nedureroase
așa că iubirea
minciuna și
trădarea
neantul
și visul
încap în aceeași
retortă
indestructibilă
invizibilă
ochiului
și inimii
tale

7. să treci hopul

fără să
întrerupi această
onomatopee
a luminii
pe caroseriile
insondabile pe
respirațiile noastre
ornamentale
victorii zornăitoare
în manufactura
străzilor
enciclopedice
știm pe de rost
lecțiile
direcțiile și
dejecțiile
începutului de

mileniu
zâmbim zâmbim
ca și cum
un fluture mort
ne-ar traversa
în fugă
destinul

8. prenatal și

postnatal
și preeminența
gurilor căscate
spre absolut
sintagme facile
lustruite în
nomenclatorul
iluziilor valabile
vandabile
acel dute-vino
nordul și sudul
adevărilor
stratificate
ca niște
cuie boante în
talpa alergătorului
nocturn
rămâi în urmă
taci
cuvintele trec
muntele cu o
grabă
fosforescentă
nordul și sudul
ecuatorul
respirației cu care
învingi inerții
festive
aduni praful
victoriilor
indecente

9. pereții cad

pereții cad
inima trece:
invincibila armada
peste frunzișuri
incendiate de
ochiul atroce al
toamnei
faguri și silabe
aurii
pe plajele Logosului
victoria vine
cu pași ușori
își instalează
cortul sub stele caduce
inima ta:
invincibila armada
trece
se duce

Livia CIUPERCĂ

Vibrații la ceas aniversar

În viața fiecărui creator fi-va crestată o corolă cu meritoase, nobile și binemeritate realizări. Noblețea neadeamnă a nu trece indiferenți și fără a nu puncta izbânzi de-o frumoasă, onestă și verticală viață de jurnalist profesionist, de dramaturg și de prozator, gândind la scriitorul DAN PLĂEȘU (n. 25.10.1941 - n.r.). O dată cu aniversarea unei frumoase vârste, se impune *nolens-volens* a reflecta, detașat și cu obiectivitate, la frumoasele realizări acumulate până în prezent, în slujba artei scrisului: 45 de ani de gazetărie neîntreruptă în presa centrală (și ca secretar general de redacție, la două mari cotidiane din Galați și Brăila), 45 de ani de la debutul său literar, 40 de ani de când a fost numit director al Teatrului Dramatic din Galați (chiar dacă numai pentru un an, dar cu un debut merituos, cu piesa **Semnat indescifrabil: Mitică**), 30 de ani de când i s-au jucat primele piese de teatru (**Pământul după ora zece și cinci** - pe scena Teatrului Dramatic „Maria Filotti” din Brăila și piesa **Puncte cardinale** - la Radio București), 10 ani de când a fost onorat cu Ordinul Ziariștilor Clasa I (acordat de Uniunea Ziariștilor din România) ș.a. În corola sa scriitoricească s-au adunat și multe alte activități meritorii, precum acelea de fondator și președinte al Cenaclului literar de umor „Verva” (1977), membru fondator al Cenaclului Galați al Uniunii Scriitorilor din România (1986) sau prestigioase premii acordate de-a lungul timpului, ca membru al U.S.R. (începând din 1994).

Ca dramaturg, scriitorul Dan Plăeșu preferă satira, prielnic demers în demascare a defectelor societății românești contemporane. Ca prozator, preferă naratologicul cu filon poetic, evoluția gradată a expozeului, coerență (la nivel contextual), prestația unui narator omniscient ca instanță morală. Spre exemplu, volumul de proză **Colecționarul de excepții** (1983) devine un îndreptar al societății românești, din ultimul pătrar al secolului a XX-lea; mici scenete comico-satirice, de o mare concentrare artistică, cu o evoluție gradată și coerentă, uneori, de un sarcasm care le apropie de pamflet. Vocea auctorială este cea a timpului evocat. Fiecare text, în toate încrângăturile tematice abordate, alcătuiesc o carte cu ființe vii, bine ancorate în cotidian. Asemenea, și cel mai recent roman al său, **Vinovatele meandre** (2011), considerat „de sertar”, pentru că a mocnit, sfredelind timpul, peste două decenii, reflectă - cu un ochi vigilent - politicul și socialul antedecembrist.

Ce înseamnă a fi în slujba condeiului de patru decenii și jumătate, v-ați întrebat? Cum întâmpină presa

Dan Plăeșu

gălățeană și breasla scriitoricească acest nobil har divin întru dumnezeire? Asta ar însemna vibrație întru dumnezeire? Asta ar însemna vibrație întru înnobilarea paginii scrise. Aceasta înseamnă iubire pentru semenii, având în vedere că foiletonul, pamfletul, reportajul scris de profesionistul Dan Plăeșu, s-au realizat conștientizând atributele impuse ca-n orice artă, cu talent, pasiune, spontaneitate.

Scriitorul Dan Plăeșu face parte din clasa umoriștilor de elită, știind când și cum să prindă „mărțișorul” pe reverul celui care merită a fi încondeiat. O face profesionist, măiestrit, conștientizat. Pentru el, condeiul nu s-a lăsat furat pe căi lăturalnice, spre osanale gratuite, spre gratulații deșănțate sau deșarte, ci învăluit în mantia foiletonistului - ca jurnalist; în mantia dramaturgicului comico-satiric sau al pamfletului - „*pumn dat stupidității umane...*” (Tudor Arghezi) - ca scriitor.

De 45 de ani pana sa de prozator, dramaturg, foiletonist, pamfletist, fabulist sau jurnalist înțepă, sfredelește, înlănțuie șfichiuiind, biciuiește inegalitățile, corupția, manipularea, diversiunea etc., fără agresivitate, demascarea devenind (și dorindu-se) în viziunea sa o formă de sensibilizare.

Din bogata corolă creatoare, romanul rămâne pentru scriitorul Dan Plăeșu un punct forte, un spațiu generos de reflectare a subtilităților ființei umane. Romanele **Veghea** (1985), **Lucrare de control la istorie** (1989) și **Vinovatele meandre** (2011), spre exemplu, reflectă viața în toată complexitatea ei, fără falsuri, necosmetizată, obiectivă, deși reflectă o epocă numită „socialistă”. Ceea ce brăzdează, diagonal, firul epic în cele trei romane este iubirea rațională. Merită reținut că din punct de vedere structural, aceste romane se încadrează în ceea ce profesorul Nicolae Manolescu numește romane de tip doric, prin sobrietate, verticalitate, raționalitate, reflectarea unei „*lumi*” care este „*omogenă, coerentă și plină de sens*”, viziune auctorială, ubicuitate sau „*preponderența moralului asupra psihologicului...*”.

(continuare în pag. 21)

Gheorghe A. STROIA

NICOLE VASILCOVSCHI

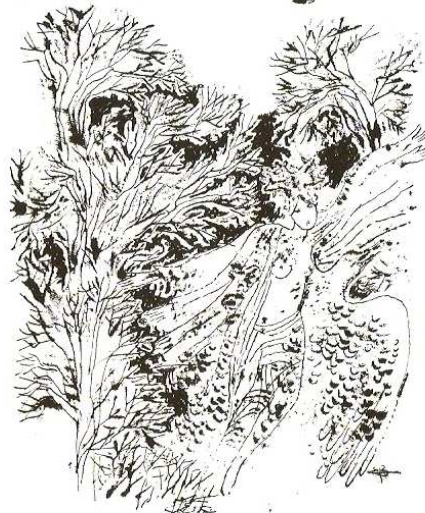
Cromatica iubirii – Astrala cale către împlinirea umană Nicole Vasilcovschi - „*Poemele eternei regăsiri*”

De formație profesională exactă, deținătoare fiind a unui recent titlu de doctor în economie (la numai 28 de ani - cu certitudine - acest lucru reprezintă o performanță), **Nicole Vasilcovschi** se dovedește profund legată de literatură, de poezie, de limbile străine (cele ale Extremului Orient - predând ore de limbă japoneză la Palatul Copiilor din Suceava). La prima sa lansare de carte, autoarea a fost prezentată de scriitorul și artistul plastic sucevean *Severin Constantin*, care a devenit susținătorul tuturor demersurilor literare ale tinerei poete. De ce scrie Nicole Vasilcovschi sau - mai bine-zis - ce reprezintă poezia pentru evoluția sa spirituală? Fără a avea pretenții asupra unei abordări exhaustive, vom încerca să descoperim câteva dintre nuanțele poeziei sale, ale universului său liric.

Există nevoi umane, dincolo de cele materiale, vremelnice, care strigă precum apa limpede a unui izvor gata să țâșnească spre lumină, făcând din firea umană un laudatio al harului, cu care doar sufletele nobile au fost înzestrate. Dincolo de griji, nevoi mărunte, frământări sau nesfârșite chinuri materiale, dincolo de neputințe ori limite impuse, dincolo de infirmitățile trupului, există un loc în care Eul se simte frumos, împlinit, puternic, aprins de aspirații înalte, mânat de curate dorințe. Poate tocmai de aceea, cerurile se colorează atât de divers, în nuanțe depășind cu mult spectrul curcubeului, stelele ard atât de puternic, bulevardele sufletului sunt luminate de felinare aprinse, zămislițoare de sacra lumină a poeziei. În prezent, există o paletă largă de exprimări lirice (poeți), încât cititorului modern îi este uneori facil, alteori dificil să facă alegerea corectă, pe măsura așteptărilor (preferințelor) sale sau să ceară (cu suficientă luciditate) avalanșa de poezie modernă ce se îndreaptă spre el. De cele mai multe ori - cu certitudine - va ști să aleagă poezia înălțătoare, motivantă, pozitivă, ce-i va inspira stări de fericire, atât de necesare combaterii suferințelor existențialului în cotidian.

O astfel de poezie, cu parfum juvenil, dar încărcată de o anume maturitate lirică, propune și **Nicole Vasilcovschi**, prin ultima sa plachetă de versuri, intitulată „*Poemele eternei regăsiri*” (Univers Științific, București, 2011). De ce *regăsire*? De ce *eternă*? De ce *poeme*? Pendulând într-un univers propriu - construit după principii mai mult sau mai puțin raționale - printre stele, ceruri limpezi, în prezența persoanei iubite, Eul înțelege prin „regăsire” – limanul sufletului, tărâm de odihnă și liniște: „*Suntem noi,/ rătăcim prin vis/ pentru o realitate fără ecoul/ spulberării momentului proiectat/ în viețile care uită să aștepte*”.

În această stare de vis perpetuu, liricul este inovator, creând sinergie. Interesantă în „*Poemele eternei regăsiri*” este lipsa titlurilor, fiecare grupaj de versuri, marcat distinct, conturând o nouă stare, un inedit tablou liric, o oprire la stațiile sufletului, cuminecat din lumina astrelor. Printr-un vers calin, de factură modernă, sunt

POEMELE**eternei regăsiri**

București, 2011

așternute în fața cititorului dileme-aforism, panseuri-balsam, aducătoare de senin, purtătoare de esențe inițiatice: „*Vrei să-ți descriu sufletul?/ Deschide drumul spre universul/ de mâine, pentru visul de ieri.*” sau „*Nu avem ani,/ suntem o energie/ într-un corp transformat,/ dar rămânem aceiași,/ în substanță*” ori „*Universul are o muzică/ prea puțin cunoscută de noi și un/ peisaj prea puțin observat.*”

În versurile prezentei plachete, așa după cum era normal, se insinuează subtil și misterios - în același timp - o romanțată poveste de dragoste, nu atât a unei iubiri telurice, cât ale unei iubiri astrale, celeste, nevinovată prin subtila doză de edenic, sublimă prin stările de beatitudine și încântare insinuate. Iubitul este aidoma unui îndepărtat pulsar, a cărui lumină atinge vibrant corzile sufletului înflorindu-le. Până la urmă, iubirea este (și trebuie să fie) încântare, împlinire, vis și speranță. Spre deosebire de exprimările inoportune ale poeziei p(r)ostmoderniste (manifestate prin stările contrarii și amalgamul de sentimente ce fac imposibilă segregarea substanței lirice și, implicit, confuzia creată în perceperea mesajului) „*Poemele eternei regăsiri*” – parte a unui reverberant instantaneu fotografic - îmbracă obișnuitul lemn de brad al ferestrei (ochiului) în muguri de cedru, în parfum de santal, conferindu-i lirism și noblețe: „*Petale de crini îmi îmbracă sufletul,/ iar tăcerea nopții mă învăluie/ în catifeaua rozelor./ Mi-e dor să te îmbrățișez/ în fotografia speranței*”

Noblețea liricului este dată și de tonul poemelor - sobru, matur - probând erudiție și generozitate în exprimare. Cuvintele descriu iubirea în termenii pe care sufletul îi înțelege, fără a deveni frivolă, ci păstrată la nivel de înaltă aspirație a eului.

(continuare în pag. 31)

Raluca SANDU

Tehnologie cu virgulă

Minus patruzeci. Atâtea grade sunt. Cerul e senin astăzi, mult prea senin, atât de senin că ar putea să topească iglul.

Purtam maiouri, haine de piele îmblănite și gecii groase. Îmi pot folosi prea puțin mâinile, mult prea puțin. Mănușile îmi sufocă degetele, iar gerul... el îmi taie respirația atât de mult încât nici măcar nu mai scot aburi pe gură, în încercarea mea se aude un simplu chițait, ca de șoarece. Azi parcă invidiez până și șoarecii, ei măcar au propria lor blană.

- Nu, în felul ăsta nu se mai poate, mi-am zis. De câte zile sunt aici, nici măcar asta nu mai știu... nici cafeaua nu mai are gust.

- John?

- Da?

- Fă-mi te rog legătura cu Mihai, ai spus că ai numărul lui?

- Bine. Tu? Ai primit rezultatele de la laborator?

- Da, au spus că e foarte probabil să inereze astfel de fenomene în următorii 5-10 ani.

- Dar asta nu devine în concordanță cu?...

- Ba da...

- Și celelalte rezultate?

- Nu le-am primit încă. Du-te te rog și sună-l.

- Aaa, da... bine.

Un sfert de oră mai târziu.

- Domnul Michael?

- Da.

- O clipă vă rog, domnul inginer David vrea să vă vorbească.

- Bună ziua, domnule Michael!

- Bună ziua.

John ieși din încăpere.

- Am auzit despre rezultatele dumneavoastră recente în studierea roboticii. Aș dori să vă fac o propunere.

- Da, vă ascult.

- Eu momentan sunt implicat într-un experiment în Antarctica. Mă întorc în Canada peste două săptămâni. M-am gândit să vă invit să colaborăm la realizarea unui robot de tip umanoid ale cărui funcții speciale vi le voi prezenta pe larg în clipa în care ne vom vedea față în față pentru a porni colaborarea.

- Nu ați putea totuși să-mi dați câteva exemple, ca să mă pot decide cu mai multă ușurință?

- Mă gândeam la posibilitatea unei funcții termale printre altele și, de ce nu, chiar și la utilizarea acestuia ca sistem de alarmă.

- Înțeleg. Contactați-mă când ajungeți pentru a stabili o întâlnire.

- Vă mulțumesc. Așa voi face.

- Eu vă mulțumesc. La revedere.

- La revedere.

Apoi veni tonul.

După trei zile a venit și rezultatul celor din urmă analize. Așteptau un antidot, iar acesta era acum gata ambalat în eprubete și urma să fie livrat către marile clinici din Europa.

Timpul își luase și el revanșa. Și-a scurs din

clepsidră și cele trei săptămâni, am ajuns în Canada și împreună cu John l-am contactat pe inginerul mecatronist Michael Hillberg. N-a fost necesar decât un an de zile pentru a-l asambla pe Norbert. Dacă arăta ca un om și se comporta aproape ca un om trebuia să poarte un nume de om.

L-am asamblat piesă cu piesă alături de cei doi colegi menționați dar și alături de alți ingineri la fel de pricepuți. Altfel ar fi fost imposibil să-l realizăm într-un an.

"Norbert e un sistem complex format din fier, îmbrăcat în inox, acoperit cu piele cauciucată roz. Are ochi albaștri din silicon și păr șaten din păr de cal. Sistemele sale interne au fost elaborate de it-iști de nivel internațional fiindu-i implementate peste 5000 de comenzi și peste 50.000 de cuvinte, ceea ce îl face capabil să răspundă în două limbi: engleză și română. Gătește, spală, are grijă de copii, plimbă câinele, stă de veghe noaptea în caz de hoți, este capabil de a produce căldură atunci când simte semne vitale umane scăzute. Poate găsi lucruri cu ușurință, citește povești, rezolvă puzzle-uri, uneori chiar și noi uităm că e doar un robot. Singurele dezavantaje țin de faptul că trebuie evitat ca apa să-i ajungă în cutia craniană pentru că acolo am implementat toate sistemele".

Toată această descriere se cuvânta deja la evenimentul organizat pentru a-l prezenta pe Norbert lumii. Temători, dar și curioși, oamenii de peste tot îl testau, îl priveau, dar nu îndrăzneau mai mult, ba chiar își fereau copiii de el. Am fost cu Norbert și echipa de producție peste tot, în Canada, SUA, Marea Britanie, Spania, Turcia, România, China chiar și în Islanda.

Era ceva cu robotul ăsta, mi-am spus. Nu suntem chiar atât de începători la acest capitol, de ce lumea pare să se teamă de el?! Ceva creat de om, care arată și se comportă ca un om. Dacă ar fi să mă pun în pielea lor, poate părea puțin înspăimântător, poți crea un Norbert, dar nu poți înlocui niciodată un om, totuși e util la casa omului - nici eu nu mai știu ce să înțeleg.

Norbert era predestinat.

Era ultima noastră prezentare. Ultima oară când Norbert se arăta lumii ca apoi să rămână în utilitatea noastră pentru simplul fapt că... nu l-a licitat nimeni.

John, mai tânăr ca mine cu mulți ani și ceva mai înalt privea peste mulțimea curioasă la o doamnă roșcată de vârstă medie, frumoasă într-un costum alb, purta o pălărie roz pe cap. Îi păruse atrăgătoare, dar își luă ochii rapid de la ea.

Câteva minute mai târziu se auzi din fundul sălii: 50.000\$ pentru Norbert. Toate privirile s-au întors spre doamna cu pălărie roz, dar nu era ea. Dau 50.000 de dolari pentru Norbert, repetă vocea și ieși din mulțime o tânără pe la vreo 25 de ani, înaltă brunetă, drăguță, cu fusta la genunchi, tocure de șapte și decolteu decent. Înaintă sigură pe ea prin culoarul de oameni până a ajuns în fața inginerilor.

- Sunteți sigură, domnișoară?

- Da.

(continuare în pag. 31)

Mihaela POP

Cititorul, de Bernard Schlink

Deunăzi mi-a căzut în mână romanul lui Bernard Schlink, nu a fost deloc un gest premeditat, ci mai degrabă o întâmplare, care m-a surprins într-un mod plăcut. Fiind în vizită la o prietenă, am văzut titlul surâzându-mi din biblioteca ei și fiind curioasă, prietena mea nu a avut altă soluție, decât să îmi împrumute romanul.

Cum mă știu o pasionată cititoare, titlul: *Cititorul* parcă mă intriga, mă gândeam că o să-mi destăinuie ceva taine, pe care drept cititoare nu le-am pătruns, dar a făcut mult mai mult decât atât, romanul mi-a întrecut așteptările.

Cititorul este povestea tragică a iubirii dintre un adolescent și o femeie cu douăzeci de ani mai în vârstă. Suntem martori ai unei iubiri respinse de societate, a unei relații în care protagoniștii doar prin intermediul sexualului și al cititului se cunosc și se ascultă.

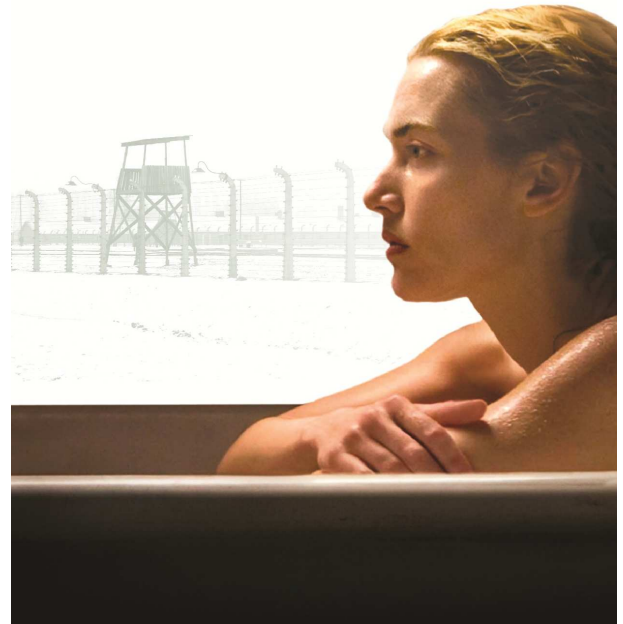
De asemenea, romanul mizează și pe drama trăită de *Michael Berg* și pe modul în care relația cu *Hanna* îi va influența viața. Povestea celor doi este văzută în contextul condamnării crimelor împotriva evreilor; drama personală a personajelor este umbră de greșelile istoriei.

Protagonista *Hanna* va fi condamnată la închisoare pentru tratamentul aplicat evreilor din timpul regimului nazist, condamnare care se citește în prezența iubitului său, *Michael*. El, fiind acum student al Facultății de Drept se uită la iubita copilăriei sale cu regret și îndoieli, fiind sigur de faptul că nu era vinovată de toate acuzațiile care i se aduceau. Intrată în închisoare, *Hanna* nu va mai fi aceeași pentru tânărul sfâșiat de îndoieli. *Michael* nu i-a scris niciodată *Hannei*, în schimb îi trimitea aproape zilnic casete, pe care se înregistra citind diferite romane din literatura universală. Singura lor comunicare era prin intermediul lecturii, singura lor legătură cu trecutul era cititorul, un personaj frivol, care reda înțelepciunea din vechime.

Tot în închisoare *Hanna* va învăța să scrie, să citească, va încerca să ajute și familia pe care a scăpat-o din incendiu și care i-a adus condamnare. Viața lui *Michael* fără *Hanna* se dovedește a fi o neîntreruptă

BERNHARD SCHLINK Cititorul

POLIFON
Top 10+

căutare a iubitei lui, și cu toate acestea decide să n-o caute. Singura lor întrevedere e cu puțin timp înainte să iasă din închisoare, e o întâlnire emoționantă, cei doi sunt diferiți, *Hanna* a îmbătrânit, iar *Michael* era conștient că sunt deja doi străini, tot ce a fost între ei a rămas victimă istoriei.

Deși *Michael* a încercat să-i găsească, pentru când va ieși din închisoare, un adăpost și un loc de muncă, *Hanna* a refuzat să mai trăiască și în ajunul eliberării s-a sinucis.

Romanul se încheie, cu un cititor împăcat cu trecutul și cu iubita sa, un cititor care a reușit să redea povestea lor: „La început am vrut să scriu povestea noastră ca să mă eliberez de ea. Dar amintirile nu s-au urnit... De câțiva ani am lăsat povestea noastră în voia ei. Am făcut pace cu ea. Iar ea s-a întors la mine, detaliu cu detaliu, într-o formă rotundă, încheiată și desăvârșită, care nu mă mai întristează”.

E un roman savuros, care se citește ușor și care va continua să uimească fiecare cititor care pășește în lumea lui ficțională. E o poveste, care merită să fie citită.

Eduard DORNEANU

7,63

(7,62 este calibrul pistolului mitralieră, iar literatura este o armă de un calibru superior oricărei alte arme)

7,63 (Podul Moldovei)

M-am împăcat cu Lucian, soțul Ioanei. A apărut dimineață cu Ioana și m-a rugat să mergem la pescuit pe râul Moldova. Nu am refuzat. I-am întins mâna. Lucian a dat noroc cu mine și nu am mai discutat despre incidentul din timpul derby-ului când ne-am luat la bătaie iar eu i-am spart capul.

- Așa da, fiți cumiți! Nu vă certați de la nimicuri!, se bucura Ioana.

E destul de cald și astăzi. Disconfortul termic îmi dă idei ciudate dar nu devin irascibil, dimpotrivă. Părăsim șoseaua. Lăsăm mașina Ioanei sub verdele pădurii de mălini și plecăm pe jos spre locul nostru favorit de pescuit. Ne deplasăm paralel cu râul Moldova folosind o cărare care taie o pădure de pini.

- Nu sunt animale sălbatice, pe aici se interesează Lucian? Porci mistreți, lupi?

- Doar steliști și avocați de provincie, răspund provocând mânia lui Lucian care este avocat dar și stelist.

- Hihihihii!, râde noncomformista Ioana.

- Ce glume interesante!, mă persiflează Lucian.

- Lasă Lucică. Ai văzut ce frumoasă este Supercupa? Te-ai bucurat tare pentru Dinamo. Așa e?

- Ce să spun!

- Hihihihii!, râde iar Ioana.

Ioana este de o frumusețe apăsătoare. Îmbrăcată în costum de baie seamănă foarte mult cu fetele din filmul serial cu salvamari femeie, dar am uitat titlul lui. Nu a muncit niciodată nimic. La 18 ani s-a măritat cu Lucian care este foarte bogat și îi satisface orice capriciu. A vrut mașină tunată, deși nu are ce să facă cu ea. Lucian a plecat în Irlanda unde o firmă specializată tunează autoturisme pentru curse și s-a întors cu o ciudățenie de autoturism: caroserie de Volkswagen, motor de Volvo, cai putere foarte mulți. Ioana s-a bucurat apoi s-a plictisit de ea și i-a cerut soțului camionetă Ford. Colegii Lui Lucian au râs cu lacrimi când l-au văzut cu camioneta în fața blocului. Ioana este noncomformistă. I s-a părut că o camionetă este ceva minunat. A cerut. A primit.

- Da' de ce te-ai îmbrăcat în cămașă albă, Lucică? Ești în campanie electorală? Vrei să convingi peștii să voteze la referendum într-un anume fel?

- Albul te apără de căldură, deșteptule. Habar nu ai ce e aia protecție. Ce să ceri la dinamoviști!

- Hihi! Eduard mă duci în brațe o bucată de drum? Am obosit.

Lucian nu spune nimic despre oferta Ioanei. Este foarte gelos dar niciodată nu arată asta în public.

- Hai Ioana. Și la plecare sărim amândoi de pe podul Moldovei ca să ne dăm mari. Ca în clipul trupei

Aerosmith. Vrei?

- Eu nu sar, mi-e frică!, se plânge Ioana. Hai, ia-mă în brațe și du-mă că mă dor picioarele.

- Sari tu de pe pod, se miră Lucian? Este prea periculos, nu te cred

- Dacă sar te urci pe mașină în mijlocul traficului și strigi „Dinamo, luptă Dinamo”?

- Mai bine îmi spargi capul din nou.

- Se rezolvă și asta.

- Hihihihii!

Ioana este al naibii de grea. Sunt curios dacă o pot duce în brațe până la locul de pescuit. Mă mângâie pe păr. Este o femeie fericită care călătorește în brațele unui bărbat.

- Lucică, soția ta are peste suta de kile.

- Cincizeci și șapte am, mă cântăresc zilnic, se apăra Ioana.

- Cu ce?

- Cum cu ce?

- Cu ce te cântărești?

- Cu televizorul. Tu cu ce credeai?

- Așa da. Și eu mă cântăresc la fel.

Lucian strănută. Mintea lui este acum în pioaneze. Nu știe cum să reacționeze: dacă se ceartă cu mine, Ioana nu mai vorbește cu el o săptămână și asta l-ar durea enorm. Dacă tace, dovedește că este un papă lapte.

- Supercupa nu este așa de importantă, nu vă mai laudați cu performanțe de doi lei.

- Da' Steaua ce performanțe de doi lei are în ultima vreme? Sau măcar de un leu?

Lucian este un avocat de excepție. Lumea îl caută disperată și fiindcă nu cere onorarii exagerate, dar mai ales pentru că pune suflet în tot ceea ce face. Asta se vede și în pledoariile lui oarecum diferite decât ale colegilor săi. Rutina nu i-a atins pasiunea, iar pentru asta îl respect mult chiar dacă ne certăm des și am reușit să îi sparg și capul. Fizic nu este un bărbat impresionant: nu cred să aibă mai mult de 1,65, e chel, iar uneori poartă ochelari de vedere. La pescuit este foarte priceput în comparație cu mine care nu am prins niciodată un pește mai mare de o palmă. Ioana s-a căsătorit cu el pentru banii lui. Lucian nu se ferește să recunoască asta de față cu mine. Nu pare îngrijorat de această situație.

- A dat Dumnezeu și am ajuns!, mă bucur eu ca și când aș fi câștigat un premiu meritat. Jos, grășano! Acum pot participa la Jocurile Olimpice după un asemenea antrenament.

- Hihihihii!

Când râde, Ioana devine brusc dizgrațioasă. Sunetele seamănă cu fluieratul mierlelor din perioada împerecherii.

- Alege ce undiță vrei!, mă îndeamnă Lucian.

Omul este foarte bine pregătit: lansete, momeală artificială, viermișori luați de la pescărie.

- Uite ce minunăție Ioana!, spun eu punându-i în față viermii roșcați.

- Uh, ce dezgustător! Ia-i de aiciiii!!!

- Răsfățată mai ești!

- O să vomit, să știi!

(continuare în pag. 10)

- Super! Filmează să-l postăm pe youtube!
- Hihihih!

Rup o creangă dintr-un alun. Am nailon, iar drept cârlig folosesc un bold îndoit. Ca plută m-am hotărât asupra unui nasture de rezervă de la jeanși iar ca greutate este perfectă o pietricică găsită pe jos. Recunosc, vreau să mă dau mare în fața Ioanei care râde neconținut. Lucian așază două undițe jos iar cu una face lansări până aproape de malul celălalt. Arunc și eu undița la vrăjeală.

La vreo cincizeci de metri de noi copiii din sat se bagă sub mal și pescuiesc clenii cu mâna. Au deja o groază de pești prinși.

- Barbari!, murmură Lucian.
- Cine, Lucică? Steaua?
- Pescuitul este altceva. Nu te duci ca barbarul și prinzi peștele cu mâna.
- Ai dreptate. A pescui înseamnă să stai cu un băț în mână juma' de zi fără să prinzi nimic.
- Barbari, ca și tine.

„Barbarii” sunt copii până în zece ani. Unul dintre ei vine și îmi dă doi clenii mărișori. Îi mulțumesc. Nu încerc să îi dau bani pentru că l-aș supăra. Îi întind o sticlă de suc. Vin și ceilalți doi „barbari”. Le dau suc. Nu refuză.

- De ce nu trage peștele deloc azi, îi întreb sperând la un răspuns care să mă edifice asupra situației?

Unul dintre „barbari” îmi răspunde încet gesticulând supărat:

- A venit din sat un nene care a aruncat momeală în știolbon și peștele nu mai vrea să muște. El vine și pescuiește aicea' și, ca să nu știe lumea că e loc bun, dă momeală la pești. Am văzut noi. Nu știu cum îl cheamă da' stă în capu' satului.

- Sunteți siguri?

- Daaa!, răspund 'barbarii' într-un glas. Noi ne ducem la picioarele podului, că acolo este umbreană.

- Ce este aia umbreană? întrebă Lucian.

- Mreană, frate! Ce să fie? Vin și eu imediat că vreau să sar de pe pod.

- Chiar sari?
- Ochii copiilor mă privesc cu un imens respect.
- Da, sar ca să dovedesc că țin cu Dinamo.

Barbarii sunt împărțiți: doi țin cu Steaua și numai unul cu Dinamo.

- Te filmăm cu telefonu' dacă sari.
- Hihihih! râde Ioana.

Copiii zâmbesc și la plecare scot limba la ea. Ioana le face din mână și scoate și ea limba.

Pluta undiței mele se scufundă. Trag rapid și scot un peștișor cât degetul mic al unei palme:

- Boiiiiiișteaaaaaaanul! strig.
- Bravoouuu! aud de undeva de la vreo sută de metri, răspunsul „barbarilor” care se îndreaptă spre pod.
- Sunt campion. Acum am trei pești.
- Care trei? se supără Lucian. Doi sunt cadou de la copii.

- Păi sunt ai mei. De ce nu vi i-au dat vouă?

- Puștani sunt din Mălini. Te cunosc. Ai doar un pește, boișteanu' ăla schizoid.

- Ba am trei. Ioana tu câți vezi?
- Trei, are dreptate.
- Gata, plecăm! se supără Lucian.
- Lucică, nu te supăra! Ai auzit că a aruncat cineva momeala.

- Tocmai de aia zic să plecăm.

S-a supărat. Nu o mai duc pe Ioana în brațe. Mergem fără să vorbim. Ajungem pe pod iar sub el văd cum „barbarii” stau cu telefoanele gata pregătite pentru a filma saltul meu. Ioana și soțul ei au urcat în mașină. Nu mă cred că aș avea curaj să sar de la o asemenea înălțime. Mă urc pe balustrada podului. Un tir încărcat cu cherestea oprește iar șoferul se dă jos și mă încurajează. Două autoturisme cu numere de Belgia opresc, iar cei din mașină aplaudă. Desfac mâinile în cruce cum am văzut în clipurile cu cei care sar de la înălțime.

-Dinamooooooooooooooooooooo!, strig spre uimirea lui Lucian care se dă jos din mașină impresionat la maximum

-Haidaaaaaaaaaa!, strigă „barbarii” de sub pod făcându-mi semne de sinceră simpatie.

Cerul coboară odată cu mine în apele Moldovei. Aud bucuria copiilor. Cred că am lăcrimat. Nu știu.

7,63 (Renate)

Are picioarele groase. Acum este tânără și asta face parte din șarmul ei, dar peste ani bărbații nu vor mai aprecia aspectul acesta.

- Dă-mi un pic de spirt! Mi-a intrat un cui ruginit într-un deget, o rog.

Numele ei este Renate. Acum stă în picioare cu mâna dreaptă în dreptul inimii. La TV, undeva prin sudul Europei naționala Germaniei joacă un meci de polo iar la începutul partidei se întonează imnul de stat.

- Dar de când ești tu nemțoaică?

- Puteai să te ridici și tu, îmi șoptește Renate. Sunt de origine germană și îmi iubesc patria mamă.

- Cum să nu!, doar îl știu pe tatăl tău. Îl cheamă Ion.

- Ești un nesimțit!, mă etichetează Renate. O să îți fac un vaccin.

- Oki, nemțoaico! Vezi să nu fie expirat și să intru cumva în comă într-o casă de arian fanatic.

Renate scoate limba la mine și dispare în camera vecină. În casa ei e plin de animale ciudate: crește vipere, șerpi și la mansardă, viermi de mătase. Vecinii o bârfesc că ar crește șerpilor pentru consum propriu. De pe urma viperelor câștigă o groază de bani de la o firmă austriacă.

- Scoate-ți cămașa, căpcăunule! Hai repede că am mâncarea pe foc!

Simt o înțepătură ușoară. Renate se așază lângă mine să-mi mângâie părul. E tristă, dar calmă.

- Ce pregătești de mâncare? Am înțeles că prepari foarte bine ciori, câini comunitari, șerpi boa, cocostârci, ancore.

- Ancore? Ancore de corabie?

- Ancore, da.

- Îmi pare rău, căpcăunule! Limitează-te la ciori și câini comunitari.

Mă mângâie iarăși.

- O să se ardă mâncarea.

Renate pleacă, dar nu înainte de a mă săruta pe frunte. Privesc în urma ei: are picioarele

(continuare în pag. 31)

Ionut Vlad Buda

Quo Vadis

Chilon Chilonides - filosof și cunoscător al vremurilor prezente și trecute, fin observator, subtil și atât de adaptabil în orice situație, păgân și creștin, după nevoie...

Romanul **Quo Vadis** scris de Henrik Sienkiewicz poate constitui pentru un creștin o adevărată comoară, o geneză a creștinismului timpuriu întărit prin flăcările devoratoare izbucnite din îndemnul unui Tigelinus avid de putere. Cu toate că orice tiran ar trebui pus la zid pentru mârșăviile comise, Nero poate, poet și esthet, este cel care în mod indirect, a dat naștere creștinismului. În primă instanță afirmația ar putea fi ușor combătută și criticată. Cu toate acestea Nero, după cum însuși Petronius spunea, a dat lumii o nouă religie, chiar dacă în amfiteatre creștinii erau devorați fie de fiare, fie de flăcări. Practic totul guvernează sau gravitează în jurul ideii de iubire. Iubirea presupune de multe ori iertare. Ideea creștinismului – iubirea și iertarea față de aproapele tău – era de neconceput pentru romanul secolului I. Marcus Vinicius nu poate înțelege inițial temeiul acestei doctrine. Ideile acesteia i se par irealizabile și în contradicție cu planul vieții practice. Cu toate acestea observând conduita lui Ursus (barbar) și a celorlalți creștini față de el, în ciuda neplăcerilor pe care el li le provocase încercând să o răpească pe frumoasa Ligia, începe să conștientizeze efemeritatea vieții sale trecute. Consecința: detensionarea regimului față de sclavii săi, renunțarea la dobândire prin violență, la vicii atât de obișnuite Romei, refuzul de a-i fi amant Divinei Augusta.

Oricine poate sesiza în acest roman, fără urmă de îndoială, un plan perfect al autorului de a zugrăvi nașterea creștinismului (centrat pe ideea de iubire) alături de o iubire dintre un tribun roman (Marcus Vinicius) și o ostatică ligiană (Callina sau Ligia) crescută de mică în obiceiul quiriților.

Cele două planuri cunosc aceeași evoluție. Dacă inițial ele par a fi de neconceput într-o asociere (conflictul concret între virtutea creștinească a Ligiei și păgânismul lui Vinicius), totuși iubirea (element esențial în ambele planuri) facilitează această asociere. Ligia se condamnă pentru ce începe să simtă pentru Vinicius, dar apostolul Petre îi spune că e ceva firesc și îi explică că iubirea este de la Dumnezeu. Petre îi logodește pe cei doi. Asistăm astfel la prima comuniune între lumea veche (romană – axată pe zei, sclavie, tiranie și desfrâu) și lumea nouă (creștină – axată pe un singur Dumnezeu, iubire, libertate și cumpătare). Lucruri pe care și Vinicius le simte... Lucruri pe care Petronius le observă și își dă seama că noua ordine se va axa nu tot în jurul puterii unui Cezar, ci în jurul acestui Christ. Chiar și Vinicius observă cum noua religie a pătruns nu doar în rândul sclavilor, ci și în rândul gărzii pretoriene și chiar în mijlocul nobililor romani. Marcus Vinicius concluzionează în sinea lui că întradevăr creștinismul are o forță extraordinară dacă nu face deosebirea dintre oameni, dintre diversele clase sociale.

Ba chiar și mai mult rivalitatea dintre Petronius și Tigelinus (ce putea fi ușor tranșată de Petronius în favoarea lui) față de a câștiga favorurile lui Nero, conduce la angrenarea unor mijloace care au drept finalitate învinovățirea creștinilor pentru incendierea Romei. Putem identifica în structura lui Petronius resemnarea, fuga de mizeriile unei lumi josnice dominate de un tiran nebun, o lene a laturii profane (trăsături identificate de existențialității de mai târziu

ca proprii omului). Chiar Petronius în acea superbă scrisoare de la finalul vieții sale adresată lui Nero zugrăvește starea de lucruri în deplina sa realitate. Petroniu știa că în cele din urmă Nero se va plictisi de el, dar își acceptă soarta. Moare fericit, în brațele iubitei sale Eunice. Punctul culminant al romanului îl constituie incendierea Romei. Structura personalității lui Nero poate fi analizată din prisma ultimei scrisori a lui Petronius către Nero. Într-o sintagmă "poet de mahala". Ca și împărat al Romei și implicit al lumii, Nero reprezenta autoritatea supremă. În pragul măcelului, unii creștini observă că adevăratul zeu în lumea aceasta este el. De aceea toți îl lingușesc pe imperator, toți îl mint pentru a câștiga câte ceva. Nero menținea ordinea prin teroare. Își ucisese soția, mama... Orice cuvânt care nu-i plăcea aducea moartea celui care îl rostise. Este firesc astfel ca Nero să se considere un geniu și să aibă o concepție falsă asupra valorii sale. Singura sa legătură cu realitatea este Petronius. Ținând cont de părerea lui, își dă seama că doar Petronius îi spune adevărul. Este, după cum mărturisește, singurul lui prieten. Pentru a realiza o adevărată capodoperă Nero are nevoie de inspirație. Din această cauză vrea să călătorească în Grecia. Ba mai mult vrea să incendieze Roma ca un sacrificiu pe altarul artei. Cetatea Eterna, incendiată... Pus în fața unei răscoale a plebei, vina cade asupra creștinilor. Pâine și circ pentru a fi preaslavit de mulțime... Devenit nefolositor pentru Nero, Petronius încearcă să se bucure de clipele rămase. Nepotul lui Vinicius suferă știindu-și logodnica închisă din ordinul lui Nero. Cezar vrea să-l vadă pe Petronius suferind, cerând îndurare...

Descrierea creștinilor devorați de lei este superbă, de un sfâșietor naturalism... Punctul culminant și în același timp victoria noii religii față de Roma este reprezentată de lupta lui Ursus cu un taur, simbolizând pe zeul suprem al romanilor, Iupiter. Iupiter cade în fața iubirii, o fecioară își urmează inima condusă de iubire și consacră prăbușirea Romei și nașterea creștinismului pe ruinele sale. Plebea rămasă impresionată de victoria ligianului asupra taurului cere eliberarea lui și a fecioarei, iar Nero se cutremură... Se supune dorinței poporului, iar Vinicius își duce iubita acasă.

Pentru o lume nouă, la fel cum Nero credea că pe altarul artei trebuie sacrificii, apostolul Petre își primește soarta și moare pe cruce. Știe să pună bazele unei noi ordini spirituale ce nu se va stinge niciodată. Cetatea Eternă își primea jertfa... În ceea ce privește soarta lui Nero aceasta este previzibilă: rămas singur, se sinucide ajutat, cu încredințarea că un mare poet moare odată cu el... Cu toate acestea nu este de neglijat rolul central pe care îl joacă Chilon Chilonides în roman. Grecul, simbolizând adaptabilitatea la orice religie, trădător al binefăcătorilor săi, constituie de asemenea ultima victorie și cea mai importantă a creștinismului: prin convertirea lui, victorie asupra ideilor prime ale omenirii.

Geo GALETARU

O poezie a implicării sociale

Poemele lui Ion Ghera sunt tot atâtea interogații adresate timpului său, încercând o decodare a resorturilor care subminează ființa și-o destinează unei precarități tragice. Simultan, autorul își îndreaptă degetul acuzator spre improprietățile unui destin istoric deturnat de la rosturile sale și anemiât de aderențe conjuncturale. Demersul poetic își arondează teme grave, repudiind tacit (uneori, explicit) inadecvarea unor angajări sterile și fanfaronada impudică a unor prozelitisme de fațadă. Această aserțiune face lesne decelabilă dimensiunea socială a unei poezii, pivotând în jurul unor preocupări de înaltă respirație și de un interes semnificativ. Meditațiile poetului au alonjă problematizantă și conturează adevărate mitologii ale implicării, cu o fervoare constantă și un patos nedezmințit.

Ion Ghera nu se hazardează în experimente fără finalitate, îi repugnă redundanța falselor subiecte sau apetența frivolă pentru excesul metaforic. Pentru el, poezia este o abordare lucidă a marilor adevăruri și o asumare, la fel de lucidă, a deziluziilor ce rezultă din această aventură pe cont propriu. Bisturiul verbului său răspunde doar exigențelor sincerității, neocolind harta malignă a simulacrelor cotidiene, nici tarele unui evazionism păgubitor pentru condiția umană. În locul subtilității gratuite sau al minimalismului delirant, poetul adoptă gravitatea necontrafăcută a justițiarului decis să meargă până la capăt. Pariul cu viața și pariul cu istoria sunt două fețe complementare ale unui demers de o franchețe, pe cât de dureroasă, pe atât de necesară. Autorul consemnează derapajele unei epoci și ale unei societăți convulsive, grefate pe o istorie din care au fost expulzate sentimentele firești și principiile călăuzitoare. Ochiul său necruțător developează falii și inadvertențe, care divulgă anomalii ireversibile și ofensează relieful unui parcurs existențial normal: „Iubirea de pământ e goală, / și-acesta-i marele păcat, / iubirea omului e boală/și-l duce către scâpătat. // Când adevăru-i tras pe roată, / se stă în al minciunii stal, / e prea puțin, în viața dată, / să fii și să rămâi doar cal. // Plâng aripile-nălțătoare / și-n ele se adâncesc de dor, / în lumea verbelor se moare, / e sâmbătă în viața lor. // Miroas de grâu nu urcă-n moară, / ochiul divin ni s-a închis, / pâinea din trup de cer coboară / în gura marelui abis. // Vinul rămâne-n rădăcina / înfiptă-n sângele șuvoi, / iubirea și-a închis lumina, / Golgota noastră suntem noi!” (Sâmbăta verbelor).

Lirica lui Ion Ghera, irigată de subtile brize coșbuciene și cotrușiene, își impune cadența proprie în versuri expresive, de o rezonanță aparte. Nimic mai străin acestui poet al clamărilor disperate decât frisonul filosofard, căruia îi este preferat apetitul pentru verbul fierbinte și frust, capabil să degaje sensuri robuste, necoafate în laboratorul unei calofilii monotone și echivoce. Căci obsesiile lui Ion Ghera se decupează pe spații ample și se articulează în accente virile, necontaminate de ambiguități postromantice sau de cinisme postmoderniste. Așa cum deja credem că am sugerat, vocația poetului este aceea a rostirii adevărului, în orice circumstanță și cu orice risc. Exaltarea decorativă este înlocuită cu fiorul unor premoniții din care a dispărut orice iluzie. Timpul istoric, ca și cel individual, este cangrenat de false imperative și false valori, iar reconectarea la sursele optimismului devine o insuportabilă himeră. Un tragism inexorabil subminează ritmurile existențiale, destinându-le unei sterilități obsesive: „E frica / stăpână / pe inimi / și-n gând, / în ochi, / în iubire / și-n sânge, / se-aude / durerea / dreptății /

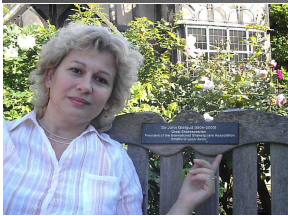

plângând / și / lațul / se vede / cum strânge. // S-aprinde / deșertul / din dorul / de ploi, / lumina / dispăre / din minte, / prin suflute / ară / dureri / și / nevoi / și / zilele sapă / morminte” (Zilele sapă morminte).

Fervoarea bunelor intenții de altădată este caducă, în condițiile în care tirania imposturii și preeminența reculului existențial anulează orice elan vizionar. Poemele lui Ion Ghera, de o amară și implacabilă luciditate, exclud complicitatea cu răul devenit formulă de supraviețuire, încercând să instituie cultul adevărilor perene. Un fel de dialectică a dezamăgirii demne își face loc în acest peisaj arid și lipsit de iluzii: „Măduva / fiecărui os, / și / în destin / și / în cuvânt, / a devenit / c-un cer / mai jos / și / mai puțină / c-un pământ. // Balanța-nclină / glorios / spre verbe / aruncate-n / vânt, / cântă / consoanele / duios, / joacă / vocalele / plângând. // Trecutul / e / mărinos, / oferă / seve / de mormânt, / prezentul / stă / cu capu-n jos / spre viitorul / de nicipând” (Spre sâmbăta verbelor).

Ca un revers al acestor proiecții dizarmonice ale prezentului, imaginația poetului își caută alte repere, apte să conecteze spiritul la idealurile nobile ale ființei dintotdeauna. Iar dragostea de țară, sentiment generos și rezonant, răspunde acestui comandament interior, devenind o componentă a unui univers poetic dens și revelator. Ion Ghera nu mimează vibrația patriotică, nu pastişează tradiția unor teme reverberante. Pentru el, resorturile emoției își află originea în amplitudinea unor opțiuni ferme, ferite de alibiuri conjuncturale sau de tentații periferice. Poeziile care se înscriu în acest areal tematic sunt animate de un suflu al certitudinilor arhetipale, articulate pe pilonii de ancestralitate ai neamului. Pământul străbun, părinții și casa părintească, zăriștile patriei, vitalitatea unui trecut infuzat de magia ingenuă a unei înțelepciuni luminoase, sunt tot atâtea elemente care traduc o esențialitate arhaică. Pe care poetul o

(continuare în pag. 15)

Valentina BECART

Și-a fost un fulger...

Eu am venit pe lume
 cu un țipăt
 și nimeni n-a văzut
 drapelele de luptă
 fluturând
 pe câmpiile pline de cruci...
 Ei mă strângeau
 la piept
 și-mi vorbeau cu vocea
 stinsă
 a străbunilor
 și nu vedeau nimic...
 numai eu le-am întâlnit
 privirile
 în amurguri
 cuprinse de flăcări...
 ... și-mi cântau duios
 ca o legănare de ape
 și nimeni n-a văzut
 fulgerul
 ce-a despicat cerul
 și-a ucis în inima-mi
 tânără
 speranța nemuririi...
 Ei mă strigau pe nume
 și credeau
 că mâinile-mi fragile
 căutau mângâierea...
 dar pumnii strânși în tăcere
 cereau răzbunare...
 răzbunare...

Din jurnalul unei zile

(în mijlocul singurătății)

Craterul vulcanilor se deschidea
 amenințător
 sub povara gândurilor
 „Tot ce nu mă ucide mă face mai puternic”!
 bietul Nietzsche!
 ars de suferință a ridicat sabia împotriva
 „Dumnezeului”
 ce l-a lăsat singur
 în fața filosofiei sterile...
 cum să poți locui într-o singurătate din care
 sunt izgoniți
 zeii și legendele?
 Unde sunt tainele lumii care au fost făgăduite
 materiei întrupate?
 numai Everestul mai poate oferi un răspuns
 acolo sus... lumina-i darnică, ocrotitoare, și poți
 avea
 un dialog sincer cu cerul – înfruntându-i

nepăsarea...
 ori totul, ori nimic!
 mult mai periculos este să privești în jos...
 spre inima vulcanilor
 ce nu cunosc toleranța
 și nici speculațiile metafizicii...

Să nu mă spui...

c-am zăbovit prin lunci
 cântând cu iarba și florile
 Chiar dacă știi...
 de mai
 când neștiut
 te desprindeai
 din neguri
 și mă strigai...

Chiar dacă știi...
 că n-am iubit decât păduri
 și murmurul tânguitor
 al râurilor line...
 și sufletul îmi risipeam
 în roua dimineților
 diamantine
 când neștiut
 te desprindeai
 din lume
 și mă chemai...

Chiar dacă știi...
 să nu mă spui
 pământului,
 adâncului
 ce-mi vrea zălog
 trăirea, cântecul
 și Soarele iubirii...
 ... atât te rog!

Sunt albastru... peste ape

Lasă-mă să te cuprind
 în palme
 infinire
 să curgă sângele-mi albastru
 peste toate
 să cresc lângă ape
 salcie sfoasă
 născută din privirea ta
 candidă...

Lasă-mă să te cuprind
 în suflet ca pe-un cântec
 și sunetele
 să-mi devină
 lacrimă albastră
 peste ape
 și din toate
 să-ți aleg nemărginirea
 ca loc de odihnă
 și casă...

Ana-Maria PRODAN

Vieți provizorii

Nuvela lui Ștefan Bănulescu a fost publicată pentru prima dată în „Gazeta literară”, nr. 43 (782), 26 octombrie 1967, p.4-5, cu precizarea „Fragment din romanul cu același nume”, iar în volum începând cu ediția a III-a. Observăm o diferență în ce privește structurarea nuvelei, astfel „Prologul” din revistă devine primul capitol, *Clopotul lui Polider*, capitolul al doilea, *Pălăria de pai*, schimbă doar numerotarea, iar al treilea, „Ploaia”, adaugă un nou titlu, devenind *Ploaia și biserica pe roate*.

Nuvela a fost considerată de critica literară o continuare a *Mesei cu oglinzi*, prin faptul că „Ea completează fișa unui personaj, oarecum secundar [...] pe nume Ion Popescu, tatăl celor șase fete și proprietarul mesei cu oglinzi...”¹.

Primul capitol, *Clopotul lui Polider*, începe cu un discurs prin care „cineva” face o referire generală la vremurile ce-și anunță sfârșitul prin moartea unui om considerat „fără istorie”. Tocmai acest fapt îl determină să adreseze niște întrebări, să-și reproșeze neatenția față de „prețioasele minusuri de sinteză” ale dispărutului și incapacitatea de a distinge „semnul tulburător al destinelor celorlalți”, înscris într-o existență „provizorie”, „umilită”. La sfârșitul prezentării generale, vorbitorul stabilește locul și motivul: se află într-o trăsură „veche, anacronică pentru timpul nostru cosmic”, alături de alți doi călători, pe care-i consideră la început mamă și fiu, îndreptându-se pe un drum de țară pentru a participa la înmormântarea unui oarecare Popescu, omul banal, cu nume banal, de care nimeni nu a avut habar cât timp a fost în viață. Numele vorbitorului este Miron Basarabescu, iar ceilalți doi însoțitori sunt Alexandru Lăscăreanu și doamna Corvin. Deplasarea are loc într-o trăsură prevăzută cu un clopot ce răsună „asurzitor”, „aproape ca un clopot de biserică”, care „sune și ea o poveste de îngropăciune: povestea unei lumi care sfârșește și din care fac și ei parte”².

Capitolul al doilea, *Pălăria de pai*, îl are în centru pe inginerul Alexandru Lăscărescu, „unul din pasagerii care s-au remarcat prin muțenie în capitolul precedent”³, care, „întorcându-se acasă într-o seară târziu, aude voci

în camera sa și hotărăște să mai zăbovească pe scări. Faptul acesta nu-l surprinde, întrucât era obișnuit ca vizitatorii anticariatului vecin să se așeze la vorbă în camera lui. Un alt personaj este introdus aici, anticarul Matei Ionescu, un alt „om fără istorie” caracterizat prin obiceiul de a bea o ultimă cafea într-un fotoliu galben la sfârșitul fiecărei zile de lucru, înainte de a se îndrepta spre locuința sa dintr-un cartier îndepărtat al Bucureștiului. În așteptarea retragerii vizitatorilor, Lăscăreanu deschide un ziar, dar nu se poate concentra asupra articolelor din cauza discuțiilor care se suprapun peste rândurile tipărite. Un vorbitor, Vlad Vesper, o amintește pe distinsa doamnă Corvin, al cărei nume „sună întrucâtva a istorie”, nimeni alta decât femeia aflată în trăsura lui Polider în capitolul anterior, despre care aflăm că locuise în camera ocupată acum de inginerul Lăscăreanu. O tăcere „jenantă” se așterne în încăpere și, odată cu ea imaginea lui Vesper a dispărut de pe paginile ziarului, însă „pălăria albă și largă de pai”, rămasă fără stăpân, se leagănă pe planurile înclinate, apoi se rostogolește pe scări. Încercând să o recupereze, Alexandru Lăscăreanu coboară la mezanin unde se afla un atelier de ceasornicărie.

Capitolul al treilea, *Ploaia și biserica pe roate*, ne introduce în trecut, un alt timp istoric, prin discuțiile ceasornicarului Schwartz cu domnul Popescu, personajul petrecut la groapă în primul capitol, la care asistă inginerul Lăscăreanu. Întâmplările narate de unul sunt bine-cunoscute de celălalt care „anticipă, ca un bun suflor de teatru, fraza care face parte din *rolul* celuiilalt, altelei își dau unul altuia replica, prompt și precis, ca într-un spectacol bine rodat, altelei, în fine, își iau vorba din gură, inversând *rolurile* și continuând povestirea unul în locul celuiilalt”⁴. „Fire de artist”, după cum însuși declară, disprețuit și ignorat de contemporani, Popescu se vede nevoit să-și câștige pâinea trudind pentru o companie de topografie. Reconstituie antologic esența unei epoci printr-o scenă prilejuită de furtul unui cal și evocă poetic episodul bisericii pe roate - care dă și titlul capitolului. Popescu rescrie istoria fără să ofere date cronologice, dar păstrând credința în renașterea vieții din cenușa incendiilor și într-o constanță a existenței în câmpia Dunării: „îmbarcarea fecioarelor și a seminței de grâu în biserica pe roate prevede momentul noului început încă din clipa dezastrului”⁵.

După război se vede nevoit să plece, rătăcind o vreme, împreună cu cele șase fiice ale sale, în câmpie. Aici îl întâlnește pe Constantin Pierdutul I-iul, nebunul genial și regele câmpiei, care îl cunoaște și-l recunoaște ca om deosebit, ignorat și disprețuit. Aflăm și legenda Pierdutului care „Se spânzurase de umbra salcâmului” solitar din câmpie, prefigurând astfel impasul tuturor „pierduților” care rătăcesc pe câmpia arsă de soare.

(continuare în pag. 15)

Ajunge apoi într-un sat unde cere adăpost unui bătrân neospitalier. Tot aici își fac apariția încă doi oameni, „un tânăr uscățiv în haine albe și o doamnă tânără în verde”. Primul este Matei Ionescu, fiul bătrânului pe care nu-l mai văzuse de cincisprezece ani și, în același timp, anticarul din capitolul precedent pe care nu-i poate găzdui deoarece casa era plină de rude și prieteni aflați aici pentru a scrie un fel de istorie a satului la inițiativa lui Vlad Vesper.

În afară de faptul că nu-i era recunoscut spiritul artistic de către contemporani, Popescu a fost considerat absent în virtutea unei legi absurde, deși în cei zece ani a trăit perioada cea mai agitată a vieții lui. Nu are documente care să-i justifice existența și de aceea caută martori care să-l ajute într-un proces de reabilitare prin care să-și recapete casa și, mai ales, identitatea, asemeni personajului din proza *Un alt colonel Chabert*.

Schwartz este și el un artist în ce privește meseria lui, iar cămăruța în care-și desfășoară existența adăpostește câteva amintiri cu o valoare inestimabilă: un portret al actriței Catinca Bogomileanu în rolul Mariei Stuart, interpretat la Paris în 1929, două păpuși în costum Marie-Antoinette primite în dar de la aceeași doamnă Bogomileanu și niște păsări mici împăiate, așezate „în poziții nefirești” printre păpuși.

La sfârșitul discuției Lăscăreanu îi invită pe cei doi la etaj, în camera sa pentru a vedea portretul unei actrițe „în rolul de Lady Macbeth” care prezintă niște asemănări cu cel al Catinică Bogomileanu. Aici cei trei au surpriza să-l găsească pe Matei Ionescu instalat în fotoliul galben cu nelipsita ceașcă de cafea, privind vrăjit o femeie tânără, în rochie verde, care dansează în mijlocul odăii pe ritmul ploii torențiale care le amintește de o altă din timpuri vechi. Realitatea cedează locul reveriei, idee întărită de oglinda în care Popescu încerca să-și vadă chipul; este un vis al naratorului care nu poate fi decât Alexandru Lăscăreanu, „singura persoană care este prezentă în toate cele trei capitole și care are posibilitatea de a concepe o asemenea sinteză subiectivă”⁶.

Majoritatea personajelor din *Vieți provizorii* sunt construite pe ideea-chabert, a omului care și-a pierdut „locul și timpul existenței”, fiind „victime ale unei rupturi istorice care le neagă identitatea și drepturile, condamându-le la o inexistență simbolică sau la inexistență pur și simplu; printre ele, se distinge Popescu, singurul care duce până la capăt ideea-chabert, devenind, ca și eroul lui Balzac, un căutător de absolut într-o lume supusă avatarurilor istoriei”⁷. Trăind în afara adevăratei identități și a istoriei curente, personajele luptă pentru a-și câștiga dreptul de a fi, fără a avea însă succes, și devin „vieți provizorii” ale unei lumi eliminate de pe scena istoriei. Alexandru Lăscăreanu face legătura între prezent și trecut, între personajele de la etaj și cele de la mezanin care s-au mai intersectat de-a lungul vremii, au cunoștințe comune ori chiar s-au cunoscut la un moment dat.

Particularitatea scriiturii în nuvela *Vieți provizorii* este dată de aplicarea unor tehnici specifice fantasticului de tip eliadesc - de exemplu dereglările de ordin temporal sau aparițiile spectaculoase ale unor personaje dispărute - de complicarea până la obscuritate a regiei narative - mai ales în partea finală a ultimului capitol - și

de inserția intertextuală și profilul livresc.

¹ Valeriu Cristea, *Domeniul criticii*, București, Ed. Cartea Românească, 1975, p. 200

² Georgeta Horodincă, *Ștefan Bănulescu sau ipotezele scrisului*, București, Editura Du Style, 2002, p. 87

³ *Ibidem*, p. 88

⁴ *Ibidem*, p. 95

⁵ *Ibidem*, p. 98

⁶ *Ibidem*, p. 109

⁷ *Ibidem*, p. 111

BIBLIOGRAFIE

1. Bănulescu, Ștefan, *Opere*, vol. I- II, ediție îngrijită de Oana Soare, prefață de Eugen Simion, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
2. Cristea, Valeriu, *Domeniul criticii*, București, Ed. Cartea Românească, 1975.
3. Horodincă, Georgeta, *Ștefan Bănulescu sau ipotezele scrisului*, București, Ed. Du Style, 2002.
4. *Dicționarul scriitorilor români*, coordonat de Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu, vol. I, (A-C), București, Editura Fundației Culturale Române, 1995

(urmăre din pag. 12)

pune la temelia versurilor sale, invocând-o la tot pasul ca pe un triumf împotriva tenebrelor, un triumf al unui echilibru tonic, al unei bogății secrete și indestructibile care reprezintă, în concepția autorului, o punte simbolică peste abis: „lar a nins / pe cruci / și / pe morminte / ca pe un tărâm / îndepărtat, // ninge-n / mine / lacrima / fierbinte / a acestui / neam / însângerat. // Am rămas / în cercul / de ninsoare / un copil / de mai / cu ochi / de foc, // se făcea / că nu mai este / Soare... / Am visat / sau / poate-a fost / un joc. // Nici bunicul / nu avea / cuvinte / și / nici maica / nu mă mângâia. // Au plecat, / demult, / spre locuri / sfinte, / să-mi rezerve / muntele / de nea. // Cad petale / albe / de-amintire, / o ciugulitură / de urzici. // Se dărmă / cerul / de iubire / și noi / suntem, / parcă, / tot mai mici” (Un vis de iarnă).

În final, poetul își învinge aprehensiunile și trăiește istoria ca pe un dat fatal, acceptându-i asperitățile și accidente, dar refuzând capcana perversității printr-un veto omniprezent și decisiv. Recluziunea mohorâtă și anihilantă cedează în fața unui vitalism structural, care modelează perspectiva, impunând corecturi de substanță într-o geografie a scepticismelor individuale și a traumelor colective: „Om bun, / om drag / și / iubitor / de țară, / cu gust / de pâine-n / foamea ta / amară, / dezice-te / de roade / pentru pântec / și / fă-ți palat / de nemurire-n / cântec. // Să te hrănești / cu vise / și / cu poame, / să dai / din tine / altor guri / de foame. / Să-nfrângi / în minte-ți / patimi / și / ispite, / să sângerezi / pe drumuri / nevite. // Să-mpingi / mereu / la a iubirii / roată, / să dai / la semeni / inima ta / toată. / Să rânduiești / pe pământ / iubiri / și / fapte / și / să împarți / din tine / zi / și / noapte. // Cât ești / sămânța / rodului / de soare, / să știi / a pierde / și / să știi / a dare, / când / nu mai ai / nimic / din tine - / a pierde, / ești frunză / galbenă / și / iarbă / verde” (Om bun).

Gabriel DRAGNEA

Interviu cu poeta Doina Uricariu (n. 5 octombrie 1950)

*"Fug de țarcurile vieții literare,
în orice parte a lumii aș fi"*

- Doamnă Doina Uricariu, merită să fii poet în ziua de azi?

- Să scrii poezie înseamnă să-ți porți vocația și crucea, ceea ce presupune, de fapt, bucurie și sacrificiu. Dacă cineva scrie poezie pentru că visează să câștige bani, își alege cea mai greșită cale. Întorcându-mă în timp și gândindu-mă la viitor, pentru mine a fost, este și va fi o mare împlinire să fiu poet. Poezia este puntea mea către oameni. Faptul că mă-ntâlnesc cu cititorii din țară și din alte țări și aceștia îmi mulțumesc pentru ceea ce fac și ceea ce scriu, pentru absența compromisului moral și estetic și puterea de a fi eu însămi, nu poate fi răscumpărat de mine decât prin volume de poezie. Și forța de a rămâne autentică, indiferentă la presiunile modei, cenzurii, clanurilor literare... și o mafie a prostului gust... Datorită cărții mele de vizită, care este lumea mea imaginară, universul meu liric, și numai ca poet am reușit să public două albume splendide în Italia, ce au ales poeziile mele "Architettura scavata" (ediție trilingvă, română, italiană, engleză) și "En plein air" (italiano-engleză). Poeziile mele acut vizuale și dramatice, seismograf al condiției umane, cum au fost definite, sunt ilustrate de cei mai buni fotografi din Italia, Enzo și Raffaello Bassotto, având prefața marelui critic internațional Paolo Portoghesi. Reușita, rară, rarissimă, nu este la îndemâna oricui, și mă repet, o datorez poeziei, faptului că am crezut în ea și m-am încăpățânat să cred, într-o lume ce se rușinează de frumos și de bine, alegând violența și vulgaritatea. Sub zodia poeziei am fost și sunt un om fericit. Și, nu întâmplător, am ales titlul volumului meu de debut "Vindecărilor", pentru antologia din 1998. Poezia este vindecare. Ea lucrează precum ecologia sufletului și a spiritului.

- Ce le-ați recomanda tinerilor, care vor să aibă succesul dumneavoastră?

- Să iasă din țarcul grupului de vârstă, al cenaclului, unde pot să fie mari vedete. Să intre în universul bibliotecilor de poezie, al marilor poeți de ieri și de azi, și să-și măsoare forțele. Un artist are nevoie de orgoliu, iar cel care spune că nu e așa, minte. Este o flacăra care arde la capătul lumânării noastre și, cât este aprinsă, e bine. Dacă orgoliul vrea să fie totul, și ceara și sfoara lumânării, abia atunci este o nenorocire. Să aibă forța și

demnitatea de a lupta și scrie de unii singuri. Fără proptele, fumigene generaționiste și confortul unor universități în care programa de studiu este făcută de universitarii iconoclaști și subiectivi ai unei singure generații aflate pe creasta valului. Orice val se sparge și rămâne doar spuma din el. Iar marea poezie nu o poate umple și înlocui niciodată un cenaclu de poeți, o singură promoție a Verbului. Eu fug de țarcurile vieții literare, în orice parte a lumii aș fi...

- Aveți dușmani în lumea literară? Cum sunt relațiile cu aceștia?

- Numai în pomul plin cu fructe se aruncă cu pietre. Nu-mi doresc să am dușmani. Bănuiesc că-i am, dar niciodată nu m-au interesat dușmanii. Eu nu trăiesc pentru ei și refuz să mă gândesc la ei. Nu sunt un om care să lucreze doar la armurile cu care se îmbracă. Cel mai mare dușman al nostru este compromisul, pactul cu Diavolul. Fie acesta cenzura, slugărnicia pe lângă dictatorii mai vechi și mai noi, obediența față de putere, reverență în fața celor trecătoare.

- Comparativ cu Statele Unite, unde stați din 1999, ce aveți de reproșat lumii literare românești?

- Reproșul nu este și nu va fi modul meu de a mă situa față de cultură și literatură. Simțul de observație, spiritul critic, viziunea legată de proiecte și destine sunt mai importante. Nu-mi plac țuțerii ce sfătuiesc sau reproșează celor aflați în joc, pe cale să-l piardă sau să câștige. Am mulți prieteni scriitori în toate generațiile. Le-am scos peste 250 de volume ca editor privat. Mă șochează lipsa de solidaritate și generozitate a confrăților mei, unii față de ceilalți, lipsa de miză a proiectelor, lipsa de forță și de profunzime în a se situa în lumea valorilor. Prea mulți cred că afirmarea de sine este un pustiu din care pot fi excluse ["rase"] oazele celorlalți. Nu agreez provincialismul care decretează colocvii, simpozioane și festivaluri zonale drept internaționale, dacă participanții nu au o carte de vizită internațională. "Poesis" face excepție. Mai sunt, poate, și alte excepții în care

(continuare în pag. 17)

eticheta acoperă conținutul din sticlă. Această viață sub formă de țarc, în care trei-patru poeți trăiesc și se desfășoară în cadrul unui grup, care are și criticul și editura lui, care aruncă cu pietre în țarcurile celelalte, nu este idealul meu. Există un soi de fragmentare și atomizare a lumii literare, parcelată sub semnul unei "concu-rențe", pe care mulți o înțeleg foarte greșit. În artă, concurența făcută în acest mod nu are nicio semnificație. Duce la o înfundătură. E îngrozitor să trăiești cu un orizont meschin în fața ochilor. Discriminările sunt penibile, nu doar dovezi de politici incorecte. Apoi, nu înțeleg lipsa de civilizație, vedetismul, demonul demolărilor, bârfa, zvonistica înlocuind informația la surse. Vânătoarea bătrânilor și a modelelor este făcută cu o cruzime mediocră, care câștigă teren nu doar în tribunale, unde copiii obțin sentințe de evacuare împotriva părinților, dar și în istoriile literare și cursurile universitare, unde sumarul se reduce la cei de un leat. Între dictatură și autoritatea și demnitatea modelelor nu se poate pune semnul egal. Ura, invidia, orizontul redus la capra vecinului. Puterea de a spune "mulțumesc" și iubirea față de celălalt sunt esențiale în cultură și nu pot fi înlocuite de armate de fii rătăcitori.

- Cum vi se pare poezia românească de azi?

- Slavă Domnului că am atâtea cărți bune și atâtia poeți buni și mari, pe care îi citesc și recitesc. Mă deranjează, însă, enorm un singur aspect: punerea la același nivel a poeziei și a nonpoeziei. Nu există o separare a grâului de neghină. În diverse înșiriri sunt puși alături poezii semnificative, poezii de duzină sau "masa de manevră" și chiar cei care nu sunt deloc poeți. "Băieții de cartier" ai poeziei înțeleasă ca o emisiune "Big Brother". Nu reproșez nimic poeziei, indiferent în ce stil ar fi scrisă ea, cu rimă sau nu, apocaliptică la modul cel mai sumbru sau paradisiac în revelație. Nu am prejudecăți și rețete în legătură cu doza de ironie, dramă, senzualitate, contemplație ori meridian geografic. Trebuie să mi se impună, cu forța inconfundabilului, universul constituit al poetului. În cărțile tinerilor caut universuri individuale, articulate, emblematice. Caut miracolul universalului și neasemănării cu celălalt. Singularitatea vocii. Poezia nu este un cor de tineri, de copii sau de bătrâni, nici un cor de femei ["feministe"].

- În ce relații sunteți cu Uniunea Scriitorilor din România?

- Civilizate. Profesionale. Prietenești. Faptul că Uniunea s-a schimbat mult din punct de vedere al concepției manageriale este un lucru pozitiv. Există colocvii interesante cu românii din străinătate și cu traducătorii. Apoi, este bine că se ocupă de starea socială a scriitorilor. Nemulțumirile mele sunt legate de modul în care sunt concepute și oferite premiile literare. Am luat premiile Uniunii, ale Asociației din București. Personal, am avut șocul să fiu nominalizată anul trecut la premiul național de poezie cu unanimitate de voturi și să mă trezesc scoasă din cursă, în momentul decernării, și eu și celălalt poet care primise multe voturi la nominalizare, Ion Mircea. Toată lumea spunea că volumele noastre de poezie sunt cele mai bune și totuși ele au fost "sărite" de același juriu. Care au fost criteriile de acordare a respectivelor premii? Absența mea din țară nu mi-a fost favorabilă. Faptul că am mai luat premiu nu a înclinat în favoarea mea. Am înțeles apoi că, la "Asoci-

ția Scriitorilor din București" au fost tăiați de pe lista candidaturilor scriitorii care trăiesc în străinătate. Dacă vom perpetua în România această împărțire a scriitorilor, în funcție de rezidență, nu cred că mai putem crede că anul '89 a existat și a produs o schimbare.

- După ce criterii credeți că se acordă aceste premii?

- Premiile s-au acordat de când lumea, și în perioade de mare emulație și libertate, și în perioade mai critice, dar și de tranziție, pe solidaritatea și prietenii dintre un scriitor și un grup. Există criterii obiective care amestecă valoarea unei cărți, reală sau parțială, cu criterii subiective: un scriitor a divorțat anul acesta, n-a mai luat premiu de mult timp etc. Apoi sunt obligații vechi care trebuie plătite. Țin minte că, fiind și eu membră în juriul USR, se vehicula despre o poeză importantă, la un moment dat, că trebuie să-și termine bucătăria de amenajat și, deci, trebuie ajutată cu un premiu, pentru că are nevoie de bani. Cartea era bună dar, în loc de un laudatio al ei auzeam argumente din afara literaturii. M-am luptat altădată alături de Gabriela Adameșteanu ca să ia premiu Ion Negoițescu, neagreat pe motiv că este bine merci la München. Premiile nu vor fi niciodată total obiective sau subiective. Când le primim noi, le considerăm obiective, când ne ocolesc, le socotim nedrepte, subiective. Să nu ne facem iluzii de nicio parte. Toate aceste poziții obiective și subiectivități acumulate în timp acreditează sau discreditează premiile. Cred că ar trebui un statut mai credibil al premiilor în România. Dacă eu aduc sponsorul, ce valoare poate avea premiul primit?

- La ce lucrați în prezent?

- La o carte cu mai mulți autori, între care și eu, despre restaurarea "Ansamblului de la Târgu-Jiu" realizat de Brâncuși. Cartea o voi scoate la New York sub egida "World Monument Found". Am discutat cu toți șefii de proiect implicați în restaurarea "Coloanei Infinitului". Sunt mii de pagini care desfășoară proiecte și schițe pentru fiecare centimentru pătrat al "Coloanei", "Porții Sărutului" și "Mesei Tăcerii". Apoi, la un volum de versuri care conține peste 80 de poezii din '86-'87, care nu au mai fost publicate. Am un titlu provizoriu, "Caietul sărac". Va apărea în România, dar se traduce și în engleză și în italiană și în spaniolă. La New York va apărea un volum numit "Casa de sticlă", iar în Italia trebuie să intre în librării, cât de curând, cartea "Casa de piatră", care pornește chiar de la urarea făcută mirilor, urare foarte apreciată de italieni. Mari constructori și mari sentimentali. Pentru ei "casa de piatră" este o bijuterie de limbaj, o metaforă cu o încărcătură estetică și morală desăvârșită. Am scris enorm în ultimii ani. În cea mai concurențială și pragmatică dintre lumi, am redescoperit poezia mare la ea acasă. Când poezia mare este la ea acasă, într-o anume țară, și valorile și oamenii sunt acasă.

(interviu realizat în anul 2004)

Cristina ROȘU

Șoaptele de catifea ale Denisei Denisa Lepădatu – "Șoapte de catifea"
Ed. InfoRapArt, Galați, 2012

Șoaptele de catifea ale Denisei Lepădatu sunt fragmente pe tema copilăriei, vârstă la care omul consideră că soarele îi zâmbește și se vede înconjurat de "norișori pufoși", pe care calcă fără teamă, fie crede că zborul oricărui fluture este un dans cu dedicație și că negrul nu este prezent în curcubeu fiindcă Dumnezeu nu a vrut să fie în lume tristețe și răutate, fie trăiește cu speranța că orice zi poate fi o călătorie în lumea basmelor, că timpul ar trebui să poată fi oprit pentru a evita riscul despărțirii de cei dragi, că valurile mării și păsările îl îmbrățișează din prietenie autentică.

În **Șoapte de catifea**, prea tânără autoare dezvăluie ceva din sufletul ei, o parte dintre gândurile și speranțele sale, relevându-se, așa cum e firesc, ca natură solară, cu o uimitoare dragoste față de semeni, a cărei menire pare să fie alinarea durerii celor din jur, călăuzirea lor dincolo de "linia neagră", adică "drumul supărării": "*M-am născut din lumină, am plutit pe un pufos (...)* Am venit să vă țin de mână pe toți cei mâhniți (...). *Acelea sunt lacrimi de oameni triști. De ei trebuie să avem noi grijă! (...)* Te rog să nu uiți că și tu poți face oamenii fericiți. *Încearcă!*" (*Cine sunt eu?*). Sub influența lecturilor copilăriei și a unor ecranizări ale acestora (de exemplu, Dumbrava minunată), pentru Denisa Lepădatu și pentru mulți cititori, accesul la fericire ar trebui să fie simplu: să crezi în îngeri păzitori, să gândești pozitiv, să primești micile bucurii pe care ți le oferă natura, să-ți propui și să faci doar bine celor din jurul tău, să te lași cuprins de magia Crăciunului, indiferent de vârstă, să nu uiți nimic legat de ograda și casa bunicii...

Denisa Lepădatu le împărtășește colegilor de generație speranța într-o lume mai bună, mai frumoasă, mai sigură pentru toți, iar adulților le reamintește un adevăr pe care majoritatea îl acceptă: copilăria este prezentă în sufletul oricărui dintre noi, însă unii trăiesc prea grăbit, iar alții aleg să ignore sufletul de copil.

Ce poate fi mai firesc decât să-ți dorești să existe un "oraș al zâmbetelor" aflat sub protecția "zânelor fericirii"? Un spațiu securizant, al blândeții, în care oamenii să nu ezite să ștergă o lacrimă și să ofere necondiționat ajutor celui care are nevoie de suport emoțional.

Nu poate fi trecută cu vederea dorința exprimată în finalul unui text despre rătăcirii temporare și despre lumea găzilor: "*Bucuria, așadar, să se afle veșnic în sufletele voastre, iar tristețea să nu existe în viața nimănui!*" (Bucurie).

Cuibul de rândunele este un alt text despre lumea celor care nu cuvântă, dar poate fi receptat și ca avertisment pentru unii adulți, căci în societatea contemporană există suficiente exemple de oameni incapabili să le asigure celor mici protecția pe care o merită, neglijând lecțiile de viață pe care le oferă natura. Dintr-o poveste despre lumea marțienilor, cititorul (re)descoperă că individul nu poate fi fericit decât în comunitatea pe care o cunoaște, în prezența unui suflet pereche și numai prin bunăvoința divinității.

Boem@ 10 / 2012

Așadar, **Șoaptele de catifea** îi determină pe unii cititori să rememoreze frânturi din anii copilăriei, iar pe alții să viseze cu ochii deschiși...

Sunt texte prin care se evidențiază faptul că lumea este nedreaptă, dar perfectibilă, mai ales prin apropierea de divinitate: un om care a avut șansa de a evolua înconjurat de dragoste, grație unei familii minunate, adevărat dar de la Dumnezeu, așa cum se menționează în textul intitulat simplu Familia mea, în care mărturisește că ar vrea "*ca toți copiii din lume să primească atâta fericire câtă primesc eu!*". În viziunea autoarei, copiii sunt îngerii planetei, singurii capabili să le arate adulților cât și unde greșesc, să-i îndrume spre o icoană fermecată...

La vârsta la care majoritatea copiilor stau în fața calculatorului nepermis de mult, Denisa Lepădatu surprinde plăcut pe toată lumea, talentul ei fiind recunoscut în repetate rânduri. Textele sale au fost apreciate și găzduite în revista școlii "Mozaic", în revista literară "Boema", în antologia colectivă de creații literare "Pe strada inimii, cuvântul", apărută anul acesta sub îngrijirea Asociației Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice - ASPRA, pe diferite site-uri literare ("Confluente lirice", "Noduri și Semne"), pe blogul <http://compuneri-u.blogspot.ro/> aparținând profesorului de limba română Ionel-Dumitru Nedelcu și pe site-ul www.vioreldarie.ro, al scriitorului Viorel Darie.

Efortul Denisei Lepădatu de a îmbogăți spațiul literaturii pentru copii a impresionat membrii juriului la fiecare concurs pe teme literare la care autoarea a participat, obținând premii importante, spre bucuria sa, a familiei, a mentorilor și a tuturor celor pe care îi prețuiește. În acest sens ar fi suficient de menționat Premiul I, obținut în cadrul unui proiect regional la secțiunea "Să redescoperim magia Crăciunului" (2011), ca și Premiul "Mezin Talent" din cadrul Concursului Internațional de Poezie și Proză "Starpress 2012".

Cu un asemenea palmares, la o vârstă care abia zilele acestea atinge frumoasa cifră de 10 ani, abia împliniți, am convingerea fermă că viitorul îi va aduce Denisei Lepădatu alte și alte recunoașteri oficiale ale calităților sale deosebite în domeniul creației literare.

(prefață la carte)

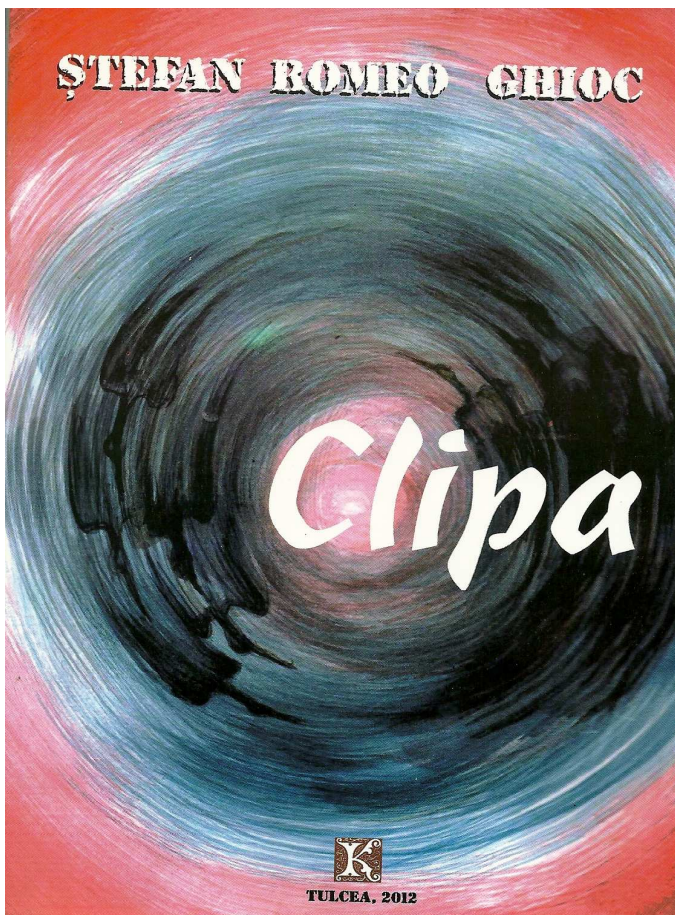

Tănase CARAȘCA

REMEMBER

ȘTEFAN ROMEO GHIOC – la un an de la despărțire...

Ștefan Romeo Ghioc (12.07.1944 - 18.10.2011) a fost unul dintre cei mai frumoși oameni ai secolului XX ce a trăit pe meleagurile noastre din plin evenimentele derulate între cele două capete ale capitalismului autohton și sigur, în calitate de ziarist a traversat cea mai neagră perioadă trăită de omul de litere, care putea gândi multe, dar spune atât de puține, îngrădite fiindu-i hotarele exprimării. După ce a răbufnit publicând un număr important de volume de proză, dar în mod deosebit de poezie (**Vitralii** - poezie, **Fântânile cu ochi albaștri** - poezie, **Orașul câinilor turbați** - proză, **Delta Dunării, oameni și destine** - reportaj, **Iarna amăgirilor** - proză, eseu, **Ursitoarele** - roman biografic), în anul 2010 spre finalul pământean ce probabil îl intuise, a publicat „**Pașaportul de piatră**”, un act asumat subtil, un anunț, un preambul la ceea ce urma să se întâmple. Și în timpul scurt ce i-a mai rămas și-a continuat actul de creație anunțat în ultimul volum de versuri și a lăsat dreptul, dar și obligația testamentară familiei și prietenilor de suflet din Asociația Scriitorilor *Aegysus* Tulcea, spre publicare și realizare în semn de recunoaștere și adâncă aplecare spre respect, volumul de poezii „**Clipa**”, un mănunchi de flori nemuritoare lăsat moștenire celor care se simt claustrați de vremuri.

ELIBERARE

Ce cauți tu oare,
biet suflet al meu resemnat,
în trupul acesta, în timpul
acesta, în spațiul și locul
acesta, pe nedrept claustrat?
Ai fi putut însufleți alcătuirii
fără de margini înguste, fără
de zări tot mereu mărunțite
în calendare așa de mărunț rânduite...
Ai fi putut gândi în
sumedenii de graiuri, prin lumi
mereu copleșite de glorie
unde zilele luminează altfel
cu prezenturi și alte istorii...
Cine te-a osândit
biet suflute-al meu resemnat,
așezându-te fără de scăpare
în această carceră veche, unde
anevoie mai tremură un
ultim sfârșit de lumânare;
unde eu însumi,
mereu plictisindu-mă
de abia mai încap,
deseori sufocându-mă?
Ce-am să mă fac cu tine,
biet suflet al meu? Am să
te-adun cu grijă în palmă
înălțându-te către zări, către
timpuri mai largi, infinite,
și niciodată exact și
nedrept și definitiv rânduite...

Deci, Ștefan Romeo Ghioc, prin acest ultim volum de poezie se simte eliberat. Oare, ne-a transmis totul? Eu așa spune, DA și NU!

DA, pentru că a lăsat în urmă o operă literară bogată ce în foarte multe puncte ajunge în poziții de vârf ale literaturii românești, că noi cei care ne străduim să atingem măcar o strună a nivelului său avem un reper exemplar, un om care să ne ajute chiar și postum, cu un sfat, cu un zâmbet prietenesc și cu o mângâiere fie ea și imaginară, atunci când este nevoie, așa cum o făcea nu prea demult, când deseori ne însoțeam.

DA, pentru că, iată, lansarea oficială a ultimului său volum de versuri, „CLIPA” dorită cu ardoare de autor a fost realizată de familie și prietenii dragi exact în ziua ce ar fi marcat împlinirea unei vârste ce semnifică momentul maturității depline.

NU, pentru că noi nu îl eliberăm pe Romeo de sarcini, fiind convingși că de acolo, din ungherul universului în care se află, mai are multe să ne transmită. Și nu numai de acolo...Sunt la fel de convins că Romeo, ca orice scriitor al acestei lumi, mai are multe gânduri nepublicate, neîmpărtășite, care-și așteaptă rândul...

NU, pentru că pe Romeo îl simțim prezent în fiecare clipă.

(continuare în pag. 20)

NU, pentru că mereu ne completează și ne face să îl simțim oriunde am fi...

“CLIPA” - o carte apărută sub îngrijirea fiicei autorului, Laura-Constanța Ghioc, distinsului profesor Mihai Marinache și cu modesta mea contribuție, nu este o sinteză a operei Poetului, dar este un apogeu de o sensibilitate și profunzime greu de atins, vorbind de întregul cuprins al volumului.

Fără excepție, fac această afirmație în cunoștință de cauză, toate poemele sunt extraordinare. Extraordinarul pleacă de la ideea universului în interiorul căruia pendulăm, sau mai corect spus gravităm pe o orbită având ca punct central supremul materializat în Tatăl Ceresc, precum Pământul în jurul Soarelui. Citind cartea în întregime, pătrundem multe taine din care vom înțelege că fiecare din noi ne aflăm într-un echilibru relativ, că viața este doar o fază, un episod al existenței iar fiecare din noi ne aflăm pe o punte ce duce spre infinit. Sigur că uneori, când înțelegi că mai ai un pas până la capătul acestui episod numit viață, apar o sumedenie de întrebări. Profund conștient, evaluându-și poziția în care se află, poetul găsește și răspunsuri, dar acolo unde acestea nu sunt certitudini, nu le abandonează ci și le asumă pentru a le găsi răspunsul la momentul potrivit în infinitul ce îl așteaptă.

Surprinzător de meticolos, nu a lasat nimic la întâmplare, ci și-a pregătit în taină drumul spre veșnicia ce a simțit-o ca fiindu-i chemarea din urmă. Petrecându-l la locul de veci, am constat că avea un loc pregătit, cu o “**cruce de piatră**” pe care era înregistrat numele lui... ”PAȘAPORTUL deci! Romeo s-a gândit la viața de apoi și ne-a comunicat asta prin “Pașaportul de piatră”, penultimul volum de poezie ce i-a asigurat vizionarea întregii lumi. Și nicio clipă nu mă gândesc la ceea ce ar însemna aici și acum...un card care să ne asigure viața, ci eternitatea, văzută prin “Judecata” lui Romeo:

JUDECATĂ

Săvârșind călătoria
oh, duhule-duh,
înălțat ca un zmeu în văzduh,
vei afla la capătul scării
luminata grădin-a iertării
și pe cea doar cu spini
a-nserării...
Oh, bietule suflet,
doar tu mereu singuratic
căuta-vei lumina și bezna
care, de-acum, se despart
de-a dreptul dramatic
în necuprinse tărâmurii bune
și rele, care
vor cerne-ndelete
faptele bune, păcatele grele
săvârșite, oh, duhule-duh
acolo, mai jos
de orice văzduh...

*

Nici n-ai să pricepi, biet
suflet pustiit de lacrimi uscate
de unde atâtea greșeli și
atâtea păcate
când mereu ți s-a spus
să cumpănești cât mai bine
lumina și umbra ce
sălășluiau, împreună, în tine;
să fii bun și
plin de căință
față de-ntunericul greu
căutând până și-n el
un strop de lumină,
un strop de credință și
să întoarcem mereu
și mereu
următorul obraz,
răbdând mulțumiți orice
palmă a vieții,
oricare durere, oricare
necaz...

*

Și-acum? Acum iată, oh,
duhule-duh
cum aici, la capăt de scară,
mai presus de
oricare văzduh,
judecățile-s grele
iar totul pare uitat
când orice umilire-ndurată
pare a fi un păcat
încât, oh, duhule-duh,
biet suflet mereu singuratic
grădina cea mare-a luminii
aștepta-vom, se pare, zadarnic.
Până la judecata de-apoi
nici n-ai unde să stai;
în grădinile nopții, ori,
în cele luminate ca-n Rai
încât, până la Pronunțarea
cea Mare,
vom poposi resemnați
între cele două Hotare
căci vezi, duhule-duh
acolo, mai jos de văzduh
n-am adunat destule păcate
ca să-nnoptăm în
veșnica noapte și
nici n-am făcut destul bine
spre-a veșnicii în grădinile pline
cu rouă stelară și cu lumină
lină, curată, divină...

*

...Aștepta-vom deci
între aceste Hotare
unde floarea-soarelui

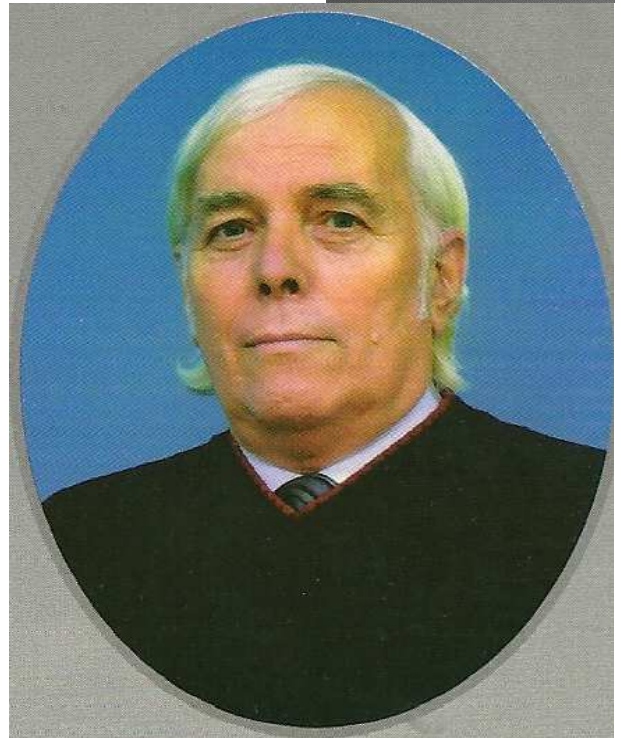
(continuare în pag. 21)

înflorește,
pălește
și moare...

Fără a face o analiză din punct de vedere literar, chestiune rezervată în mod deosebit criticilor, consider că tot ceea ce veți găsi în volumul „Clipa” este o mare surpriză: o filozofie de o extraordinară profunzime a vieții, vizavi de o puternică și zguduitoare premoniție a sfârșitului acesteia. POETUL, sintagmă sfântă pentru St. Romeo Ghioc, abordată mereu “la superlativ” în multe din poeme, ne creează impresia că a scris întreaga carte într-o singură zi. Da, într-o singură zi, în care pentru fiecare sau pentru toți, a dedicat câte un poem de ADIO! Un adio doinit dintr-un fluier de os românesc din maiestruozitatea vârfului OMU, ce din înălțimea sa trimite săgeți împănate cu flori de colț în toate direcțiile stăpânite de MIORIȚA nemuritorului suflet românesc:

NEMURIRE

Lupii
se adunaseră tiptil
la căpătâiul omului aceluia
ce adormise puțin, tot
drumețind prin infinituri albastre.
Tocmai năpârliseră jalnic de
cele din urmă idei și cuvinte
ce atârnav anapoda
în nefericite potloage.
Mai încolo tot târcoleau
și oarece hiene
veșnic înfometate,
atrase de dorul unui mare festin,
cu resturi, cu oasele toate
din omul acela ce adormise
profund, tot drumețind
prin infinituri de vise scrise,
nescrise...
Cele dintâi au priceput hienele.
Omul acela era viu, căci
dinspre el amușinau doar
miresme de primăveri, unduind
a zarzări în floare. Și au
plecat, oarecum rușinați,
spre uitarea cea mare...După care
au înțeles și lupii.
Omul acela
adormise așa de profund încât
putea să se trezească oricând
lăsându-i sterpi de orice idee,
de orice cuvânt!
Și s-au retras spășiți către
întunecimile lor
pricepând, dintr-odată, că
Poeții niciodată nu mor...

Poetul Ștefan Romeo Ghioc

...Cum consemnează cunoscutul scriitor dobrogean Ovidiu Dunăreanu pe coperta a IV-a a volumului „Clipa”, „Ștefan Romeo Ghioc rămâne într-un anume fel **bolnav fără leac / de cea mai dulce-amară suferință a lumii... care este Poezia.** În majoritatea lor, versurile sale sunt echilibrate și pline de substanță. Autorul crede că fiecare dintre ele poartă în sine Veșnicia. De aceea nu le lasă să-i scape de sub condei oricum. Finisate îndelung, ele amintesc de rigoarea, dăruirea și pasiunea unui sculptor”.

(urmare din pag. 5)

În creațiile sale dramatice, în cele mai multe cazuri, Dan Plăeșu abordează satira „corosivă”, divulgând cinismul, absurdul, piramida ierarhică, inechitatea, imoralitatea etc. Evadarea în vis și/sau în fantastic devin un fel de mantie protectoare în fața unor realități aflate la limita moralității. Comicul pare o nuielușă sfredelitoare. Râsul optimizează, râsul conștientizează, râsul mobilizează, neuitând a rosti și afirmația mai puțin cunoscutului Jean Baptiste de Santeuil (scriitor francez de secol al XVII-lea): „Castigat ridendo mores” („Râzând, îndreptăm moravurile”).

La ceas aniversar, breasla scriitoricească îi adresează omului și scriitorului DAN PLĂEȘU sănătate, viață lungă, noi și frumoase împliniri!

Tănase CARAȘCA

Am fost azi acolo...

Am fost azi în locul
 în care Dunărea
 pleacă în două direcții
 care de fapt și de drept
 curg tot acolo.
 De ce oare s-o despărți
 în brațe diferite?
 Gândesc eu, că are doruri ce
 trebuiesc separate cumva
 ca apele ce poartă
 cântecele ucrainencilor
 ce flutură batistele românești
 înspre mare, pe valurile
 molcome ale **Dunării**
 (nume generic folosit pe toate cele trei brațe),
 să fie transmise lipovencilor din
 Chilia, Mila 23, Sfiștofca, Jurilovca...
 ce știu să mai susțină
 și să fluture batista
 românească.
 Și nu numai atât...
 Am fost azi într-un
 cimitir vechi, ponosit
 uitat de vreme și de
 oameni.
 Am auzit acolo
 bocetul românesc al
 grecilor, evreilor,
 rușilor, ucrainenilor,
 tătarilor, turcilor,
 englezilor, nemților
 și...doina românească
 ce mângâia
 toate dorurile...
 M-am aplecat în fața tuturor...
 Eu cred că Sulina merită
 o statuie a tuturor popoarelor,
 lucrată fără mari pretenții
 într-o formă de...
 OM.

Reconversie

Mi-a trecut glonțul
 prin ochiul de sticlă
 cu care scrutam
 zările

în căutarea timpului pierdut.
 M-a lovit lancea
 în piciorul
 care mă ajuta
 să fac pași
 sperând că voi ajunge
 la un jilț
 odihnitor.
 Sabia ne-dreptății
 mi-a tăiat mâna
 destinului
 ce-mi ținea palmele
 desfăcute
 către cer.
 Mi-a străpuns
 trupul
 cuiul blestemat
 al promisiunilor
 deșarte.
 Și am spus:
 Facă-se voia ta
 dar...
 am plecat
 să mă reîncarnez
 în...Dracula.
 Țepele mi se par
 a fi soluția
 ce-mi va reda
 imaginea și esența
 dreptății.
 Dar demnitatea...

Stuful

Un lan ca o mare de grâu
 mlădioasă
 foșnește delta toată
 într-un amurg pustiu și
 veșted
 al apropierii de o
 noapte rece, polară, fără
 aurore boreale și
 țipete de cormoran.
 Enoții urlă a pustiu
 în lațurile braconierilor;
 porcii mistreți
 și-au lepădat colții;
 bizamii mor de ciudă că
 blana lor e râioasă;
 peștii refuză să mai
 depună icre în
 bălțile lor;
 și pelicanii fug
 cu pași întinși
 împiedecându-se-n
 gușile goale;
 casele lipovenești
 își pun căciuli
 din plastic;
 Chișcanii e ruină...
 Ca niște sulițe mlădioase
 cu săbii agățate la brâu
 își leagă vârfurile ruginit

de atâta nefolosință
stuful.
Într-o mare de spice
maronii
foșnesc armele stufului
din Delta Dunării
sperând să se
metamorfozeze în
țepe.

Trafic

Sufletul meu
se cramponează
de ziua de azi
tot mai mult și
mai mult, devenind
din ce în ce mai mic.
Claxonat, înjurat, semnalat
cu un deget înțepând
aerul, spre cer,
sufocat, tăvălit, călcat,
bruscat la tot pasul
încearcă să se scuture
de praf și mizerii
dar,
îi cade mâna jos
a moarte.
Sufletul obosit,
(să fie al meu?)
inspiră aerul urban
rătăcind aiurea
pierdut, cu pașii nesiguri
pe zebra
asfaltului încins.

Teii

În satul meu din mijlocul pădurii
Acolo unde soarele-i brodat
Și raza lui ne mângâie curat
Pulsând viața-n sufletul naturii
Azi, m-am trezit în prag de răsărit
Să-mi mângâi talpa cu un strop de rouă
Și făcând pași prin terapia nouă,
Simțit-am un dar nou, de mirosit.

Atent, cu nasu-nfipt în pala slabă
M-am scuturat de visele târzii,
Parfum discret dosit în poezii,
Am inspirat adânc și fără grabă.

Atunci, privirea mea iscoditoare
S-a atârnat de-un evantai celest
Plecând din nord spre est, prin sud spre vest,
Cu dealuri suprapuse-n depărtare.

De după deal, o rază rușinată
S-a prăvălit răsând pe Dâmbul Mare
Trăgând spre-nalt mult preamăritul Soare
Ce-a luminat pădurea ondulată.

Am deslușit pe verde, parcă scuturi
Ghirlande albicioase, mișcătoare
Iar mintea mi-a zburat iscoditoare
Să redescopăr vechile-nceputuri.

M-a ajutat o dulce adiere
Ce-a tresărit suav dinspre pădure
Purtând un val cernut de-arome pure
Ce m-a umplut cu izul ei de miere.

Mi-am amintit că-n prag de cireșar
Pădurea-și pune floare de mireasă
Când teii înfloresc și intră-n casă
Cu zâmbetul în florile de dar...

Parfum, seducător de gânduri pure,
Ofrandă-adusă omului în dar
În începutul cald de calendar
De teiul nostru falnic din pădure.

M-am închinat spre dealul luminat
Și-am mulțumit naturii înflorite
Că de milenii lungi, îmbătrânite
Pe Sfântul Tei, nicicând nu-l dă plecat.

Ce bucurie, zumzăie albina
Prin fericirea florilor de tei,
Culege mierea, dusă în știubei,
Iar noi ne bucurăm, că-i dulce cina.

O!, floarea mea de tei mereu virgină
Tu nemurirea sufletului meu
Am să te port și-am să te simt mereu,
Aleasă-n veci mireasa mea divină.

Iluzii

Dacă am fost vreodată nemernic,
Mă rog Celui Drept, că mă va ierta,
Dar dacă voi fi vreodată cucernic,
Sunt sigur că nimeni nu m-o căina.

Trăim timpuri grele, când caina-i o trudă
Ne ducem iertarea citită de popi
Doar după tipicuri din cremenea crudă
Transmisă mereu de inși mizantropi.

Dar nu e iertarea așa la-ndemână
La toți cei ce vor și cred că-s de soi
Donând la biserici, o faptă ce-i bună
Dar nu-i de ajuns la „judecata de-apoi”.

Eu știu că mâine, balonul plesnește
Că este făcut din fulgi de săpun
Și chiar de se-nalță în coadă de pește,
Plesnește balonul, cum presupun.

Și dacă o șansă ar fi înțeleasă
De toți cei ce vor, ca noul să-nfloare,
Am pune un umăr virgin de mireasă
Curați să ieșim din greaua-ntristare.

Gheorghe A. STROIA

O scriere necesară restituirii istorice a încă unui colț de Românie - Țigănești, Teleorman

Elena Buică: Întoarcerea spre obârșii

Datorită avansului tehnologic al zilelor noastre, este imposibil să te gândești la locuri îndepărtate de pe mapamond, ca la ceva intangibil și extrem de îndepărtat, ci ai senzația de multe ori că este suficient să întinzi un deget pentru a ajunge acolo, fără a mai pune la socoteală că doar cu gândul poți străbate miile de kilometri într-o fracțiune de secundă. Acest avantaj tehnologic este cu certitudine un lucru cât se poate de bun. Doar astfel poți interacționa cu locuri ori oameni noi, pe care nu i-ai cunoscut (încă) fizic, dar pe care ai vrea să-i întâlnești, pentru a le oferi o prietenească îmbrățișare.

Un astfel de om, un astfel de suflet deosebit este și scriitoarea de limbă română, stabilită în Canada, la Toronto, **Elena Buică - Buni**, așa cum se semnează autoarea în multe dintre articolele sale, publicate în toată lumea. Deși a debutat relativ târziu, datorită dorinței sale acerbe de a scrie (în primul rând pentru sufletul său și, apoi, cu nădejdea împărtășirii și altora din lumina scrierilor sale), Elena Buică a reușit să se impună (în foarte scurt timp) ca valoros om de litere, datorită - în parte - pregătirii sale filologice, dar și talentului extraordinar cu care reușește să aștearnă gânduri imaculate, pe colile înălbite de abis. Iubindu-și cărțile ca pe proprii copii, prin fiecare titlu aduce câte ceva nou, inedit, izvorând noi comori dintr-o nesecată fântână cu ape limpezi de vise: "**Crâmpie de viață**" (2005), "**Gând purtat de dor**" (2006), "**Prin sita vremii**" (2007), "**Oglindiri**" (2009), "**Luminișuri**" (2011). Am avut deosebită plăcere și onoare ca anul acesta să facem cunoscută câteva dintre minunatele scrieri pentru copii ale Elenei Buică, alături de cele ale altor douăzeci și doi de scriitori din Europa, Canada și Statele Unite, scrieri adunate în Antologia Universală "**Comori de vise**" (Povești, povestiri, amintiri) - Armonii Culturale.

Întoarcerea către obârșii a Elenei Buică, o lucrare cu caracter monografic, este o apariție editorială ce ar trebui să încante și să onoreze locuitorul ținuturilor evocate, prin atenția și minuțiozitatea cu care autoarea se apleacă asupra așezării acesteia binecuvântate de Dumnezeu, prezentându-i - în cuvinte dulci, suave, pline de simțire și respect - geografia, istoria (din antichitate, evul mediu, perioadele ((ante, inter și post)belice, până în vremurile noastre), obiceiurile și tradițiile, personalitățile ce i-au marcat decursul istoric, ajungând până în prezent.

Așa după cum era și normal, cu profund respect pentru meseria de dascăl și ținând cont de principiile morale, etice, epistemologice, cartea este structurată în trei părți: **Partea I** - Din istoria locurilor ori împrejurimilor Țigăneștiului - localizarea istorică și documentară; **Partea a II-a** - Instituțiile Țigăneștiului - Tradiții și obiceiuri și **Partea a III-a** - Personalități ale comunei Țigănești, inclusiv prezentarea antecesorilor familiei autoarei. Lucrarea se încheie cu o serie de referințe critice, spicuirii din aprecierile făcute de alți scriitori asupra scrierilor sale,

selecții din interviurile acordate de-a lungul vremii.

Cu o căldură și o duioșie aparte, Elena Buică nu se dovedește a fi doar „încă unul” dintre monografiile unor locuri pitorești ale țării noastre, ci în întreaga lucrare se resimte (lucru demn de apreciat) apartenența puternică la aceste ținuturi, motiv de mândrie și frumoasă aducere aminte. Pe deplin ancorată în sacralul pământ natal, Elena Buică - în **Partea I** - transformă locurile copilăriei în tărâmurii fermecate, de poveste, ale căror magnetism îl depășește cu mult pe cel al „găurilor negre” ale memoriei noastre afective. Iată gândurile sale, sublim zămislite în florilegii de cuvinte: „Nu de puține ori mă așez la masa de scris și încep o călătorie în sens invers, prin timp, în spațiul din interiorul meu încărcat de tablouri revelatoare. Scriind, simt cum izvorăsc din străfunduri cuvinte încărcate de culori purtând amprenta copilăriei și apoi, treptat, se transformă într-un fel de liant între memoria acelor ani petrecuți la Țigănești și viața mea de acum, care își urmează cursul la șapte mii de kilometri distanță. Am cutezat să sper că acum, și poate și în viitorul mai îndepărtat, aceste scrieri să fie de folos cuiva; dar în prezent, știu sigur, în primul rând îmi sunt mie atât de utile... Pentru că prin ele retrăiesc o lume care este numai a mea. Sunt scrieri cu un transfer de suflet spre casa în care m-am născut și poartă în ele miros de pământ reavăn în prag de primăvară, de pereți văruiți proaspăt, miros de grâu copt în arșița soarelui, de pâine coaptă în țest, de scaldă la gărlă pe când vipia pârjolea totul în jur, miros de praf fierbinte din drum strecurat printre degetele picioarelor, miros de razachie și porumb copt pe jărăgai, miros de rufe

(continuare în pag. 25)

uscate în ger, toate adunate într-un mănunchi de amintiri cu arome ale copilăriei, pitite peste tot și-n toate.”

Făcând o mică paranteză, amintim aici două lucrări, unice prin stilul lor inovator, dat fiind că sunt printre primele scrieri cu caracter monografic ale lucrurilor prezentate. Este vorba despre lucrarea mult prea tânărului student la teologie Ionuț-Cosmin Drăghici, dedicată personalității lui **Ștefan D. Filipescu Drăgășani** - o lucrare inedită prin multiplele conexiuni realizate între una dintre personalitățile contestate ale secolului al 19-lea și evenimentele istorice, sociale și politice, petrecute în Drăgășaniul Vâlcei acelor vremuri. O altă lucrare de care prezenta carte se apropie prin maniera de abordare (**punctele de vedere strict personale** – dar argumentate, **subiectivismul inerent mărturisirii apartenenței, epicul presărat cu insertiuni lirice, investigarea istoriografică** ce denotă calități de publicist-detectiv) este cea a scriitorului acad. prof. Cristian Petru Bălan (Chicago, SUA), „**Monografia orașului Boldești-Scăieni sau Meleagul viselor împlinite**”.

Revenind la scrierea Elenei Buică, se poate spune că numai dorul imens resimțit asupra locurilor copilăriei, adolescenței sau momentelor unice trăite acolo, au putut-o îndemna să prezinte în culori pastelate locurile de baștină. Pe parcursul lucrării sale, astfel de descrieri abundă, poate tocmai din dorința de a reconstitui cât mai fidel geografia locurilor acelor vremuri. Iată ce spune autoarea, despre bogățiile Țigăneștiului: „*Fabuloasa bogăție din timpul verii parcă dezleagă băierile inimii, când privești lanuri galbene de grâu vârlurind în adierea vântului, întinderile mari de porumb respirând vigoare prin verdele intens, floarea soarelui răsând în soare până unde vezi cu ochii. Aerul proaspăt, roua dimineților, macii arzând în soare și florile veselindu-se în iarbă, cântecul ciocârliei răsunând în zbor înalt, nicăieri nu-ți pătrund mai adânc în suflet ca aici. Cuculețul, pitpalacul, mierlița și alte păsări dragi, dezmiardate și cântate în creațiile oamenilor acestui loc, prind glas parcă mai altfel în văzduhul câmpiei. Comuna Țigănești, având o astfel de așezare, ne-a oferit multe trăiri ale frumuseților câmpenești. De câte ori străbat acest drum mi se umple și inima și gândul de aleasă simțire*”.

Întoarcerea spre obârșii are meritul - ce nu poate fi contestat - al unei monografii în adevăratul sens al cuvântului, prezentând evenimentele istorice în derularea lor cronologică și bazate pe surse sigure, certificate. Astfel, comuna este prezentată încă de pe vremea antichității, continuând cu evul mediu și ajungând până la traversarea perioadei belice și la evenimentele din decembrie 1989, care au schimbat definitiv cursul istoriei și, nu neapărat în bine, așa după arată incursiunile confesionale. Aici se fac resimțite punctele de vedere personale ale autoarei, pe care cititorul cu siguranță le împărtășește, ca pe niște concluzii amare, dacă punem în aceeași balanță ceea ce ar fi trebuit să se întâmple și ceea ce s-a întâmplat de fapt. Ba, mai mult, autoarea insistă pe ideea că schimbările grave petrecute în societate, în orânduirea firească a lucrurilor, au produs adevărate mutații în

trăirea și morala țaranului român, truditorul pe umerii căruia au stat dintotdeauna marile responsabilități ale evenimentelor istoriei: „*Unii țărani nu mai păstrează nimic din morala creștină sau a lumii țărănești de altădată, cum ar fi toleranța, bunătatea, întraajutorarea, ocrotirea văduvelor, bătrânilor, copiilor aflați în nevoi... Au devenit agresivi, puși pe căpătuială și hărțuială, fără inimă și fără caracter, vicleni, cu gura mare, plini de ură față de semenii... N-aș vrea să mă despart de această epocă trăită din plin, de generația mea cu toate racilele și perfidiile ei, fără să spun cât de mult urăsc această decădere umană a unora dintre semenii noștri. Astăzi, lovindu-mă de asemenea aspecte, pentru a nu tulbura prea grav partea mai bună din sufletul meu, fac eforturi să-mi amintesc mereu că nu toți oamenii sunt așa și păstrez încă flacăra tănuită a speranței de mai bine*”.

Pentru a-și susține afirmațiile, Elena Buică atribuie scrierii – din când în când – un caracter precis formulat, prezentând date și statistici concrete, expuse în cifre (cote procentuale) atent calculate. Pe tot parcursul lecturii apar, ca elemente ale acestui unic inventar istorico-monografic, fotografii cu „parfum de epocă” – vorbind despre vremuri de mult uitate. Sunt prezentate, astfel, un număr foarte mare de fotografii, unele chiar de la începutul secolului al XX-lea, bine conservate și făcând parte din amintirile familiei sale.

În Partea a II-a, inventarul arhivistic al lucrării se îmbogățește, cu prezentarea principalelor instituții ale comunei Țigănești și istoriei acestora, printre cititorii unora dintre acestea fiind și câțiva dintre membrii familiei sale (Necula și Ecaterina Capră – născută Buică). Printre instituțiile antologate se regăsesc: biserica/bisericile, școala, primăria, căminul cultural. Tot în această parte, autoarea evocă obiceiurile și tradițiile specifice zonei. Multe dintre pasajele evocare, colorate cu penița sufletului, amintesc de pânzele grigoresciene (Car cu boi, Țarancă voioasă, Țarancă din Muscel) sau de descrierile satului românesc din operele lui Rebreanu, Slavici sau chiar ale lui Ion Creangă. Acest lucru denotă că, pe lângă fundamentul său istoric și monografic, lucrarea de față are și un profund caracter literar-eseistic, tabloul scrierii în sine fiind completat cu relatări insolite, pitorești prin alcătuire.

Elena Buică mănuieste condeiul cu precizie, transformându-l când în: **unealta istoriografului** – menită să scoată la lumină vestigiile ale trecutului; **penița cărturarului** – care face și desface analize, realizează conexiuni între fapte, date și evenimente; **pana de vis a poetului** – care descrie cu atâta patimă lucrurile ori persoanele dragi; **chestionarul psihanalistului** care stabilește cauzele și fixează diagnosticele asupra degradării situației eticii și moralei, condiționate istoric; sunt reamintite, astfel, tradiții legate de sărbătorile creștine - Postul Crăciunului, Nașterea Domnului și Anul Nou (Capra, Sorcova, Plugușorul, Boboteaza și Sfântul Ion), Dragobetele, Mărțișorul,

(continuare în pag. 26)

Postul Paștelui și Învieria Domnului, Înălțarea, Rusaliile – dar și ritualuri străvechi din epocile precreștine, precum Căloianul, Paparudele, Călușarii, descântece și leacuri băbești. Din acest inventar etnologic și etnografic fac parte și cele trei momente existențiale din viața omului: Nașterea (Botezul, Mirungerea, Tăiatul Moțului), Maturitatea (Nunta) și Trecerea (Înmormântarea), prezentate de autoare într-o succintă și revelatorie analiză. Important de observat este talentul narativ de excepție, Harnica sa trudă incluzând corelația pe care o face cu alte scrieri ori descrieri ale tradițiilor și obiceiurilor evocate, una dintre ele fiind „Descriptio Moldaviae” a domnitorului cărturar Dimitrie Cantemir.

Partea a III-a prezintă personalitățile satului, dintre care - preotul, învățătorul, boierii locului - ocupă un loc important, alături de evocarea altor personalități ori persoane dragi familiei. Tot în partea a III-a sunt prezentate câteva dintre scrierile care se referă la Țigănești și o parte dintre interviurile acordate de autoare unor personalități culturale ale momentului, cum ar fi George Roca sau Octavian Curpaș. **Prin stilul său ultra-pozitiv, prin maniera de interpretare, prin nivelul ridicat de prietenie pe care autoarea îl cultivă permanent**, se poate spune despre Elena Buică – descendentă a Țigăneștiului – că este una dintre persoanele admirate și respectate de colegii de breaslă din toată lumea. Deși a debutat relativ târziu, Elena Buică a avut puterea de a întreprinde în câțiva ani, ceea ce probabil ar fi putut face de-a lungul a zeci de ani. Fără a avea pretenții proprii de rafinament scriitoricesc ori a-și atribui veleități literare deosebite, Elena Buică rămâne un om și un scriitor de valoare, caracterizat de o modestie extraordinară și dotat cu un acut simț al prieteniei. Nu ai cum să nu o iubești pe BUNI care – în fiecare mesaj pe care îl trimite – dăruiește o dovadă de iubire, a acelei iubiri de semeni, nealterată de p(r)ost-modernitate, ci rămasă (din fericire) pură și sinceră.

Se poate concluziona despre ***Întoarcerea către obârșii*** că face parte din ciclul scrierilor necesare restituirii istorice a încă unui colț de Românie, poate mai puțin cunoscut sau (aparent) mai puțin important, pentru mulți dintre noi. O scriere ce combină mai multe stiluri într-unul, lucru nu ușor de realizat, întru păstrarea valențelor inițiale ale mesajului de transmis. O lucrare notabilă, demnă de lecturat și de păstrat ca pe un bun de mare preț, care nu vorbește atât despre sine și întru sine, ci despre noi, românii, un popor binecuvântat de Dumnezeu cu minți capabile să scoată la lumină izvorul harului, din care curge mirul binecuvântării. ***Un nou dar al Elenei Buică – scriitoarea cu sufletul colorat în roș-galbenul-albastru al patriei inimii sale: România.***

Georgian GHIȚĂ

Ca și când

Pentru tine totul e ca și când am fi pe o arcă,
E ca și când am călători perpetuu către moarte
Cu pânzele jos, de amor și de sfadă făcuți learcă,
E ca și când nu am avea nici o salvare aparte.

E ca și când am trăi în vis și cuvintele noastre,
Ar fi fluturi tineri ce se plimbă pe un prilej înserat
E ca și când stelele ar rupe grilajul boltei albastre,
E ca și când sentimentele defilează moderat.

E ca și când totul e inutil și absurd, și fără fler,
E ca și când nu există adevăr și nici minciună
Urâsc acest “ca și când” și-aș vrea să mă dezic de el,
Urâsc că nu putem ieși din poveste împreună.

Metastaza iubirii

Ai firește ochi albaștri, gura dulce, părul lai,
Și un voal croit cu grijă de vreun maestru de strai
Pașii tăi, expresia-ntreagă, trandafirii de pe buze,
Mi-amintesc neîncetat cea mai scumpă dintre muze.

Tot ce vede ochiul meu în mirifica-ți făptură
Mai întâi mă copleșește și-apoi mă umple de ură
Ah! Aș pune totul, totul pe un proaspăt postament,
Și-aș lăsa pe el sărutu-mi ca un simplu ornament.

Iar cum aura-ți celestă te-ar încinge-așa soresc,
Aș dori desigur, veșnic, negreșit să te privesc!
Nu ești spin, ești floare rară, clipa vie dintr-o poză
Poezia șchiopătează și-uneori se schimbă-n proză.

Umbra unui vis

Mi se-ofilesc lacrimi pe buzele tale,
De când visez iubito c-ai să vii
Țin amintiri povarnice-n mâinile goale,
Țin ochii închiși ca să te pot privi.

De mijloc mă cuprind neistoviți zorii,
De vise mă cuprinde zâmbetul tău
Și m-așteaptă-n zare soarele și norii,
Iar eu te-aștept pe tine, visul meu.

Te prefiri retrasă, tu, antică lucire,
Ca și gonirea marilor părinți
Și-aș dori să țină-această fericire,
Cât nemuirea ce-i clatină pe sfinți.

Viorela CODREANU TIRON

Lacrimi de nisip

În nemurirea clipei care vine,
deja trecută-n veșnicie,
las lacrimi de nisip pe stele
să-ți lumineze drumul către mine.

Rod peste lacrimi

Sunt rod peste lacrima frântă
oprită în timp
tăinuță de milenii
în adâncul pământului
ca
rugă peste anii mei
uitați în câmpia castanilor.

Pedeapsa îndrăzelii

Atât de mult am iubit muntele
încât am trecut
printre toate crestele ascuțite
neținând seama de sfârtecările mele
agățându-mă de orice creastă
cu încrederea nevinovăției.
Și... de fiecare dată
când mă credeam aproape de vârf
muntele întindea mâna de gheață,
împingându-mă ușor
pe versantul lunecos,
unde stăpân era vântul.

Asemeni Salciei

Mocnește minciuna
în zvârcolirea cenușii
căutând limba flăcării
ce se zbate împrejurul meu
într-o joacă dementă.
Fumul se strecoaă sub pleoape,
iar zbaterea lui
se transformă-n convulsii
când nu reușește
să-mi înnegure lumina
care – asemeni Salciei –
oriunde o înfigi
prinde rădăcini.

Clepsidra

Mi-ai ferecat timpul
în colivia durerii cu gratii de dor.
Mi-ai lăsat viața să curgă încet
în clepsidra unui timp fără de timp,

unde nisipul se topește
în incandescența culorilor evaporate
când nu mai există
decât prin aceste cuvinte aruncate din timp!

Mă dor clopotele

Mă doare piatra aprinsă
de pe tâmpile muntelui
Mă dor păsările și izvoarele
ce se-ngână-n păduri
Mă dor fluviile
până la floarea-de-colt
Mă dor brațele din piatră aprinsă
ce-mi sunt clopote fără biserică.

Încătușare

Închisă-n grădina cuvintelor
îmi semăn ambrozii
pe mări de ametist
legându-mi mugurii de valuri
prin țipătul pescărușilor.

Pretutindenii nimicul

Pretutindenii voi găsi nimicul
adunat de nicăieri,
ce mă va prinde de mână
și mă va lăsa pretutindenii
adormită la poalele cerului!

Barca somnului

Plutesc rătăcită, împodobită
cu infinituri de stele-rebele-brățări
far să-mi fie spre țărnul de liniște
ce tot mai mult se depărtează de mine.
Târziu, mă trezesc eșuând
cu infinituri de stele-năluci-brățări
în barca somnului ce nu mai vine!

Să-mi amintesc să nu mă doară

Am colindat prin ruguri de frunză moartă
cu triste flori de brumă
din parcul meu de-odinioară
și-am adunat atâta memorie azi
să-mi amintesc să nu mă doară
amurgul veșted,
în care-un vânt neostoit
mi-a împrăștiat frunzele.

Leagănă-ți pruncul!

Fug din brațele ploii
așa cum fug din brațele tale.
Mă ascund în miriștea uitării
încununată de moartea
ce mi-ai pus-o-n brațe,
ca pe un prunc
spunându-mi liniștit:
„Leagănă-ți pruncul, iubito!”

Gabriel DRAGNEA

Miruna și Palatul Poveștilor

Într-un sat de munte, nu foarte departe de oraș locuia o fetiță de opt ani pe nume Miruna. Toată lumea o iubea pentru istețimea sa și pentru chipul ei frumos. Avea un păr lung, auriu ca soarele la amiază. Mama i-l împletea cu mare grijă și răbdare în fiecare dimineață. Fundițele roșii, bentița albă și ochii ei mari, albaștri o făceau pe Miruna să arate ca o adevărată prințesă de poveste. Se îmbrăca în fiecare zi cu aceeași rochiță albă de mătase, primită în dar de ziua ei de la mama sa. Era îmbrăcăminte preferată. Floricelele multicolore de pe rochiță erau asemenea florilor care îmbrățișează câmpiile în miezul verii sub pașii căprioarelor blânde.

Era mereu înconjurată de cărți cu povești, dar Mirunei nu îi plăcea să citească. Cum primea câte o carte cadou o lua și o arunca într-un colț al camerei ei, într-o mică bibliotecă dezordonată sau chiar sub pat, alături de câteva păpuși stricate și lângă o pereche de săndăluțe rupte. Erau cumpărate cu bănuții ei, strânși de când mersese prima dată cu colindul la bunici și la vecinii din sat care o cunoșteau. Atunci avea trei ani și jumătate și deja știa o mulțime de poezii și cântece pe care le fredona cât era ziua de lungă. Timpul trecuse și Miruna, deși avea acum opt ani și săndăluțele nu mai puteau fi purtate, tot nu se îndura să le arunce.

- E timpul să mergi la culcare, Miruna! E deja târziu și trebuie să te odihnești.

- Dar, mamă, vreau să mai stau, să privesc afară cum apar stelele.

Neavând mulți prieteni cu care să vorbească și să se joace, în fiecare zi se plimba la marginea pădurii culegând flori sălbatice sau urmărea păsările zgomotoase în zborul lor după hrană. Căldărușele, ciuboțica-cucului, panselutele și brumărelele erau florile care dădeau viață camerei în care stătea Miruna, adeseori plictisită.

- Mamă, să lași lumina...

- Știu, draga mea. Îți voi lăsa veioza aprinsă. Mirunei îi era frică de întuneric și în fiecare noapte ea, împreună cu iepurașul ei de pluș adormeau cu lumina veiozei aprinsă. Doar așa se simțea în siguranță. Cu doar o săptămână în urmă ea avusese un vis urât. Era seară și Miruna se întorcea de la pădure spre casă. Deodată se făcu întuneric, că nu mai puteai face nici măcar un pas înainte și, ca printr-o minune apărură din spatele unor brazi înalți și argintii o pasăre de foc ce numaidecât își întinse aripile de flăcări, furând, astfel, luna și toate stelele de pe cer. Atunci, Miruna începu să plângă și să strige după ajutor. Doar vocea și îmbrățișarea mamei o treziră pe fată, speriată și cu lacrimi în ochi. De atunci, în fiecare seară, înainte de culcare, privea cerul asigurându-se că nimeni nu i-a furat miile de stele, pe care le iubea de parcă toate luminau doar pentru ea. Nu trecu mult de când Miruna își închise ochii, obosită de plimbarea-i obișnuită și de aerul curat și răcoros de munte că, deodată, din colțul cu cărți, din biblioteca nebagată în seamă apărură o lumină puternică ce mângâia chipul fetei, care dormea adânc și liniștit.

Miruna începu să viseze ceva neobișnuit de

frumos, care avea s-o apropie pentru totdeauna de lumea poveștilor.

Mergând printr-un labirint de flori, încercând să găsească ieșirea, tocmai ce-i apărură în fața ochilor un palat mare, strălucitor, de ziceai că este construit din razele soarelui. Dar palatul era pustiu. Nu se auzeau decât tic-tac-urile unor ceasuri vechi și plictisite ce atârnavă pe pereții camerelor nelocuite de nimeni. Erau niște ceasuri magice. Când o văzură pe fată, uimită de frumusețea încăperilor și mirată că nu era niciun om prin preajmă, un ceas bătrân, cu pendulă se adresă Mirunei:

- Cândva acest palat era plin de voie bună, de muzică și jocuri. Toate viețuitoarele veneau aici să se bucure în fiecare lună de Sărbătoarea Poveștilor.

- Unde ești, întrebă Miruna nedumerită de cele auzite, deoarece nu era nimeni prin apropierea ei.

- Aici sunt! Sus, pe peretele din dreapta. Nu te speria, sunt un ceas bătrân care te așteaptă de multă vreme.

- Pe mine?! De ce, întrebă mirată Miruna.

- Ești singura care poate salva Palatul Poveștilor. Cu fiecare zi care trece, locul acesta își pierde din strălucire.

- Și... cum aș putea eu să vă ajut, întrebă Miruna foarte curioasă și dornică de a ajuta pe oricine la nevoie.

- Caut-o pe bufnița înțeleaptă și ea îți va explica totul.

Leșind din palatul plin de tăcere și singură, numai ce întâlni pe creanga unui fag uscat o bufniță care, neavând altceva de făcut, număra frunzele care cădeau ușor, una câte una pe pământ.

- Bună ziua, tu ești bufnița cea înțeleaptă? întrebă Miruna bucuroasă.

- Da, eu sunt. Iar tu ești fetița căreia nu îi plac poveștile, zise pasărea cu dezamăgire în glas.

- De unde știi că nu îmi plac poveștile?

Bufnița înțeleaptă îi răspunse:

- Ai fost în palatul care își pierde strălucirea?

- Da, nu este nimeni, în afară de ceasul cel bătrân de pe peretele din camera unde se țineau balurile de Sărbătoarea Poveștilor, zise Miruna.

- Palatul este un loc minunat pentru toți cei care vin să-l vadă, completă bufnița.

- Dar este gol și liniștea asta este mult prea tristă. Chiar și când mă plimb zilnic la marginea pădurii întâlnesc mereu păsări care se agită în zbor după hrană pentru pui sau când își curăță cuiburile. Niciodată, pădurea nu a fost pustie și tăcută ca aici.

- Dacă ți-ar fi plăcut să citești, ai fi întâlnit astăzi toate personajele din cărțile pe care tu le arunci sub pat, fără să îți pese. Toate păsările și

(continuare în pag. 33)

Petre RĂU

Mihaela AIONESEI - Cerșetori de stele

Editura ArtBook, Bacău, 2011, 94 pagini

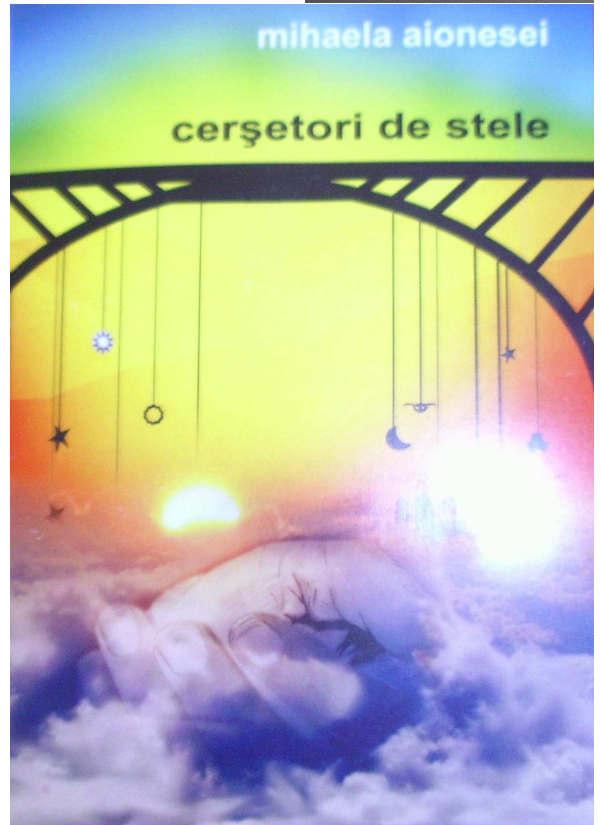
O carte de versuri, prima scrisă de autoare, în care poezia bună își face curajos loc cu coatele să iasă la suprafață. Apreciată de Cristina Ștefan, care semnează prefața cărții și care o perioadă i-a fost și mentor (așa cum precizează), poezia Mihaelei Aionesei se înscrie în lirica modernă mai mult prin imagistică și esențializare de stări decât prin mesaj. Chiar dacă eul liric își are viața sa interioară tulburătoare, nesupusă deloc vreunei liniști sau armonii, ci mai degrabă terorizată de marile probleme ale vieții tumultuoase de zi cu zi, el este mereu tulburat și pornit spre reproș sau chiar gâlceavă.

În parte volumul subsumează nostalgii ale unor vremuri peste care s-au așezat ceva ani - inclusiv frumoșii ani ai copilăriei și adolescenței - uneori înfățișate cu accente încărcate de patetism, cu vibrație neîndoielnică. Alte poeme, cu mult mai relevante și ținând de o factură de tip *ars poetica*, par să transfigureze o glorie a poetului și cuvântului scris ("*etern trudit de cuvinte / precum fântânarul / adâncit în groapa înfricoșătoare / până aude cu urechea sufletului / murmurul apei*" - poetul). Tot cu încărcătură textuală nominală își fac loc în volum și versuri care ridică cuvintele la rang de flux al rostirii, cu răbdare de poet în consolidare ("*de la paianjeni învăț / cum să-mi țes / tihna pașilor mărunți*" - s-ating titani cad mereu).

În fine, o categorie aparte ar putea fi constituită din poeme care mărturisesc despre o parte din neputințele umane, omul regăsindu-se cu dificultate după zbaterele sale cotidiene, deși nu se întrevede și nici nu se sugerează pe nicăieri vreun abandon descurajant. Deși nu se vorbește despre vreo soluție anume, vina pare a aparține chiar simplei existențe umane, supusă unor sentimente ce au puterea să domolească entuziasmul primar ("*aș fi vrut / să mă înveți cum să ies / fără teamă din coaja de prunc / mamă...*" - aș fi vrut).

Poeta este înarmată cu metafore cuceritoare, pe care ni le dăruiește cu amabilitate, reușind să transforme lectura într-un deliciu ("*un oraș în care timpul se încovoie mai greu / fântânile ies cu plinul și întâmpină*

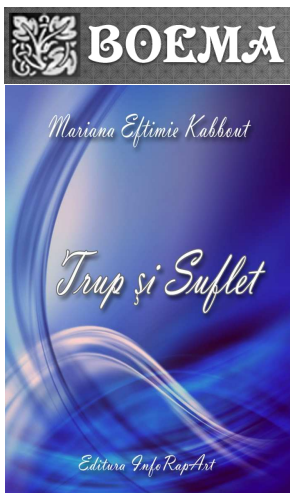

fiecare suflare" - cerșetori de stele). O parte însă a confesiunilor sale, cu clinchet melancolic, sună ca un adevărat strigăt într-un deșert al orologiului de nisip care este faptul cotidian ("*petecul ăsta de viață / cu fiecare zi cusută pe dos / când vreau să o întorc / constat / oricâte nopți destram / tot nu mă încap*" - destin revolut),

Dar o mai găsim pe poetă și în ipostaza de a depune mărturie cum că temerile sale de altădată nu mai sunt ce au fost, dimpotrivă, resemnarea își spune acum cu blândețe cuvântul ("*un șarpe îmi mestecă destinul / plictisit fără să mă înghită*" - deșertăciune). O mai întâlnim și adresând o privire nostalgică elanului de altădată ("*dimineți la rând / mi-am lăsat vrăbiile de pe umeri / să zboare tot mai sus / și mai sus...*" - chipul de umbră), sau în rostiri sezoniere despre nostalgia scurgerii timpului într-un ritm desfășurat cu lentoare pe un clișeu al vieții ("*un melc rătăcit / își ia strigătul în spate / și pleacă*" - spre toamna nu știu cui).

Chiar dacă ni se sugerează să ne îndreptăm privirea spre bolta cerească plină de stele ce par dispuse să ne ofere sprijinul vieții, cartea este o confesiune lirică în care autoarea își pune sufletul pe tavă, oferind cititorului componente importante ale neliniștilor și căutărilor sale personale, mărturii dintre cele mai verosimile. Volumul în sine se bucură de o oarecare unitate structurală, susține o concentrare maximă a temelor și pare scris dintr-o suflare și cu talent, în pofida faptului că suntem avertizați în prefață despre un semnificativ travaliu.

Petre RĂU

Mariana Eftimie Kabbout - Trup și suflet
Editura InfoRapArt, Galați, 2012, 48 pagini

Foarte utilă probabil propriei sale conștiințe, defuzarea poetei Mariana Eftimie Kabbout din acest volum se desfășoară pe 48 de pagini format A6. Pe o cadență ușor de recunoscut și bine strunită, autoarea își permite luxul de a-și exersa măiestria artistică în versificația clasică, ceea ce și dovedește cu prisosință. Lucrarea în sine pare a fi o scriere mai veche, uitată undeva prin sertare și descoperită abia acum când nostalgia unor începuturi ale creației poetice i-a impus să nu o abandoneze.

Partea I - numită (cam bizar pentru o confidență cu cap și coadă) "Rostirea autorului" - este de fapt o justificare a ceea ce se dorește a fi acest lung poem ce se întinde pe nu mai puțin de 150 de catrene, vrând parcă să depășească, măcar în dimensiune, "Lucefărul" lui Eminescu. Printre altele suntem înștiințați că această descărcare sufletească târzie este una profundă și ține de o nostalgie consistentă, chiar dacă ar putea părea vulnerabilă pe alocuri: "Aceasta nu e o poveste. / E numai un gând ce va ști / Să-și spună că sufletul este / Tot ceea ce-nseamnă a fi".

Poeta, care are publicate deja câteva cărți bune de poezie, își prezintă afectiv convingerile, simulând o conversație de tip întrebare-răspuns purtată între suflet și trup, acestea devenind teme preponderente ale părților din care este alcătuit întregul poem. În fapt, motto-ul întregului poem ar putea fi chiar o dedicație plasată de autoare la finalul volumului: "Singurului prieten loial... sufletul".

Cu eleganță și siguranță artistică, poemul își continuă însuflețitoarea circumnavigație plină de întrebări și răspunsuri cu tentă filosofică despre existență, condiție umană, destin, îndoieli și certitudini ș.a. Pe parcurs întâlnim și unele artisticizări factice, dar și patetism, mixturi de limbaj, ceva insistențe asupra unor detalii ne semnificative.

Până la urmă, chiar dacă întreaga retorică este străbătută de un amestec de patetism reținut și de o euforie circumstanțială, depășind aproape firesc substanța și mesajul mărturisirii, confesiunea lirică a autoarei are un obiectiv clar: expunerea propriei sale concepții despre lume și viață. Modul în care este făcută nu este deloc rău, ba chiar este bine construit, în afară poate de faptul că registrul folosit are la bază un model livresc puțin mai desuet.

Petre RĂU

Georgeta Muscă-Oană - Soarele copilăriei
Editura InfoRapArt, Galați, 2012, 104 pagini

Prin gingășia, sinceritatea și puritatea lor, copiii reușesc adesea să ne inspire în mai toate treburile noastre de oameni mari. Așa se pare că s-au petrecut lucrurile și cu poeta Georgeta Muscă-Oană, care ne oferă o carte, așa cum o și subintitulează, de "Poezii pentru copii". O carte purtând și o dedicație anume unui copil: "Celui mai curat și sensibil suflet cunoscut, lui Constantin-Paul Muscă". O carte în care, în bună parte, poemele sunt însoțite și de câte un desen elocvent.

Literatura pentru copii, și ea o artă a cuvântului, are un auditoriu destul de larg. Să ne amintim de câțiva poeți importanți, autori de mare succes, precum Tudor Arghezi, care a valorificat cel mai mult tema jocului în creațiile sale, atât în poezie, cât și în proză, Marin Sorescu, care a semnat importante contribuții de acest gen ș.a.

"Soarele copilăriei" este o incursiune lirică a universului infantil, o radiografie poetică a vârstei copilăriei, după părerea mea o adevărată psihologie a copilului cuprinsă în metafore și limbaj artistic. Autoarea, utilizând o singură tonalitate, ne oferă creații care nu ies din sfera ludicului cotidian. Astfel, vom întâlni copilul într-o mulțime de ipostaze, adesea sugerate de însăși titlul poemelor: "Tânărul pescar", "Noapte de Crăciun", "A venit iarna!" ș.a. Protagonistii, care abia își încep aventura vieții sunt adesea situați într-o lume paralelă, una a visului, a magiei și a călătoriei spre tărâmurile pline de farmec.

Versurile formează poeme feerice pentru glasul celor mici, determinându-i, din multe puncte de vedere, să-i imite pe adulți în multe din acțiunile lor. Autoarea folosește motive, teme, scheme și idei simple, dar adecvate pentru a da libertate deplină unui ludic, unui joc de cuvinte, apropiate de preferințele și priceperile celor mici. Desigur, naivitățile nu sunt excluse, deseori acestea putând întregi deliciul și acapara cititorului.

"Soarele copilăriei" ar putea deveni una din cărțile îndrăgite de mulți copii, satisfăcând în bună parte gusturile acestora, e adevărat, nu încă suficient de rafinate, dar cu siguranță sincere.

O iubire platonice, rară, frumoasă, în care predominante sunt sentimentele, mai ales cele de împlinire, de auto-realizare. Mesajul unei astfel de iubiri este pe cât de subtil, pe atât de înălțător: despovărea sufletului de tot ceea ce nu prezintă importanță, de căutarea și descoperirea aspectelor cu adevărat valoroase ale vieții, de însușirea simplității simțirii, ca precursora a fericirii. Fiecare dar primit poate fi privit ca motiv de neașteptată împlinire: „Oare unde și când te voi regăsi?/ Caut în univers, scutur astrele/ și nu observ infinitatea/ privirii tale...”

Versurile din „Poemele eternei regăsiri” sunt tandre, expresive, simple, îmbrăcate în aură inocentă, de fermecător mister, uns cu mirul cunoașterii. Un mir aromat de lumină pură, culeasă în pelerinajul peste căile înstelate ale cerului și dăruită cu generozitate iubitorului de poezie. Iată motivația de a scrie, exprimată prin însuși crezul autoarei: „Simt atât de puternică/ setea de viață.../ Uneori mă hrănesc din/ singurătate./ Am început să scriu în/ imensitatea naturii unice, indescifrabile/ fascinante./ Am învățat din multe cărți/ mai mari ca mine./ Așa că te invit într-o/ călătorie în lumea versurilor și a celor/ mai frumoase visuri, dincolo de clipe/ și pași, de umbre și spaime”.

Ubicuu este visul – ca evadare, ca speranță, ca modalitate de expresie artistică. Un vis pozitiv, capabil de a conferi liricului puterea de a aduce briza de prospețime necesară, peste simțurile otrăvite de metastaza cotidiană, de a aduce puțină substanță revigorantă pentru tratarea cearcănelor sufletului, de a induce dragoste de viață. Nevoia de o lume mai bună (transformarea peisajului cotidian într-o scenă mai caldă și mai primitoare - nebântuită de molime ucigătoare) trebuie să devină dorința fiecărui Om.

Periplu de (și prin) gând, căutare febrilă a frumosului absolut – ca parte a întregului universal, nevoia – ca manifest al purității morale, „Poemele eternei regăsiri” reprezintă iubirea – ca împlinire a unui vis astral. Dar, ce poate fi Poezia, dacă nu starea sufletului la un moment dat, împrumutând câte puțin din toate nuanțele Spectrului? Ce poate fi Poezia, dacă nu apă din izvorul sufletului – altar al libațiunii? „Fiecare suflet are poezia lui, nedumeririle, mirările lui, filosofia lui despre tot ce-l înconjoară, își trăiește miracolul în spațiul în formă de măr ce i-a fost dat de creator. Fiecare suflet e o lumânare, un chibrit și o boare de vânt. Dacă n-am vibra, ne-am stinge tăcând tăcerea pietrelor, până când ne-ar umple, venind din adânc, zborul primei clipe fericite a inimii de poet” (**Mariana Fulger**). „Poemele eternei regăsiri” conțin nuanțe ale cuvintelor dezbrăcate de balastul formelor exagerate, dar esențializate prin adresarea directă către inima însetată de poezie. Un drept pe care Nicole Vasilcovschi și l-a însușit pe deplin, amintind de spusele poetului Greciei moderne, **Ghiorgios Seferis**: „Nu vreau altceva decât să vorbesc simplu - să-mi fie acordată această favoare,/ Cântul nostru l-am supraîncărcat cu atâtea muzici/ încât s-a scufundat încet, încet - / ne-am sulemenit arta într-un asemenea chip/ că fața ei a pierit sub aurărie/ și iată a venit vremea să vorbim cele câteva vorbe/ pe care aveam a le spune: mâine sufletul nostru își va ridica pânzele”.

- 55.000 de dolari grăi puternic o voce din urma. Prinse curaj și doamna cu pălărie roz.
- 60.000, spuse tânăra.
- Vândut - ieși replica din gura lui Norbert, spre amuzamentul tuturor.

Vândut, deci vândut a fost tinerei cu tocurei de șapte.

N-avea mai mult de 25 de ani și am înțeles că pentru alți 20 nu a avut deloc probleme cu robotul. Până și copiii ei au crescut cu Norbert, răspundea bine la comenzi, apăra casa de hoți, dar...

Într-o zi de mai, Julie, fata cea mică (avea două) a stricat chiuveta din bucătărie și n-a spus. Într-un târziu Norbert a găsit inundația care se crease și a alunecat în apa care era înaltă deja de câțiva centimetri. A făcut scurt și a început să se zbată. Rămăsese așa blocat acolo aproape toată dimineața, până l-a găsit mama fetei. L-au ridicat în cele din urmă, au chemat instalatorul, au rezolvat cumva problema.

Norbert părea să-și fi revenit, însă, după o lună de la incident, toate ziarele din 2050 aveau un singur titlu: Sally Smith - ucisă de propriul robot.

(urmărire din pag. 10)

groase, e blondă și îngrozitor de inteligentă. Caut vin într-un frigider uriaș. Aleg vin alb deși habar nu am ce gătește. În frigider miroase greu.

Renate așază masa. S-a îmbrăcat cu o rochie neagră foarte scurtă care accentuează formele coapselor și contrastează plăcut cu albul pielii. Torn vinul în pahare cu o oarecare stângăcie. Renate râde.

- Noroc!, toastează Renate, ridicând paharul sus de tot.

- Noroc, nemțoaico!

Carnea din farfurie are gust dulce, exagerat de dulce. Sosul de un roșu strident nu prea îi place. Mă gândesc pentru o clipă la faptul că în farfurie ar putea fi carne de șarpe, dar alung gândul și beau din vin. Vinul este groaznic la gust. E vineri, am ghinion.

- Papă, căpcăunule, este foarte bun!

- E super! răspund înjurând în gând cuiele ruginite și vinurile mediteraneene.

O ajut să strângă farfuriile și tacâmurile. Simt că îi place faptul că nu o consider o gospodină oarecare sau un trofeu de o noapte.

- Ai ceva deosebit de făcut în noaptea asta? mă întrebă cu o voce înceată.

- Nu, nu am.

- Bine, căpcăunule! Mă temeam că o să spui altceva.

Renate pleacă să vadă animalele ținute în captivitate. Deschid o bere fără alcool. Băutura are gust amar. Strâmb din buze și mă fac una cu patul din camera de oaspeți. O aud pe Renate râzând.

Simona-Andra DOGARU

Actualitatea lui Caragiale

*„Celebru... unul care începe să trăiască după ce a murit”
(Ion Luca Caragiale)*

„Aveți puținică răbdare, stimabililor!”¹

Aveți puținică răbdare și îngăduință, permițându-ne să ne oprim, ca vrednici descendenți ai lui Caragiale, asupra genialității sale. Un cuvânt greu, cu încărcătură poate prea mare, care nu permite contexte prea largi, dar lui Caragiale termenul i se potrivește mănușă. De fapt, ce înseamnă a fi geniu? Definiții standard, stereotipe, arhetipale prezintă o mărginire, o îngrădire în țarcul îngust al unei culturi unilaterale. Deschizând perspective interdisciplinare și multinaționale, acest termen poate fi asociat nu cu un vas plin până la refuz (fie de inteligență, fie de talent, etc.), ci cu o făclie care strălucește atât ziua, cât mai ales noaptea, cu lumină proprie.

Se pare că anul 2012 e anul dedicat marelui dramaturg, prozator și publicist prahovean. Ciudat! Să reduci concepții colosale (ca formă, dar mai ales ca fond) la doar 366 de zile, este straniu. Caragiale nu a fost omul unei epoci, al unui curent, al unei națiuni; Caragiale transcende și transpune în eternitate fiecare personaj, fiecare situație, fiecare gând. Nu întâmplător am spus: „Aveți puținică răbdare!”. Opera autorului nu caută granițe, intervale orare sau delimitări rasiale; el, prin tot ce a scris, a zugrăvit omul în cea mai sinceră dimensiune a sa: naturalețea.

Personajele lui Caragiale ne par familiare, fie că vorbim de un Ghiță Pristanda, de un Costăchel Gudurău, de un Rică Venturiano, de un drag și prea bine cunoscut domn Goe, sau, de ce nu, chiar de un Bubico. Toți aceștia sunt exponenți ai omului de rând care, prin ochii lui Caragiale, devine personaj literar. Lucru interesant și demn de remarcat este însă nu această asemănare frapantă, ci faptul că, indiferent de condițiile istorice, materiale, sociale, oamenii, în definitiv, acționează cam la fel, așa cum spunea și Goethe. Dar aici intervine genialitatea autorului: în momentul când surprinde și modelează aceste tipologii temperamentale ca un adevărat homo faber². Diferența este că nu numai le modelează, ci le insuflă atât de multă naturalețe și un șarm specific, care le fac să fie pancronice.

Se spune că între două cafele și o mângăleală de condei, Caragiale rostea: „Abia aștept să văd spectacolul uman!” De aici deducem că pentru scriitor, după cum spunea și Shakespeare, lumea întreagă era o scenă. Fără ca actorii să știe, Caragiale era regizorul din umbră. De altfel, personajele și poveștile sale nu ar fi putut căpăta contur fără o ancorare prealabilă în realitatea apropiată. Spectacolul viu al străzii, al teatrelor, al piețelor, al fabricilor, în sfârșit, al societății sub toate aspectele sale, reprezintă fondul sui-generis al operei caragialiene. Nimic nu îl delecta mai mult pe Caragiale decât mișcarea mereu mai largă, mereu mai diferită, dar totuși organizată a oamenilor în cadrul activităților lor zilnice.

Gustave Flaubert a făcut următoarea remarcă: „Scriitorul trebuie să fie pentru opera sa ceea ce este Dumnezeu pentru creație: pretutindeni simțit, dar

niciodată văzut”. Această trăsătură esențială este și caracteristica de bază a lui Caragiale, care nu lasă impresia unei posedări absolute în ceea ce privește firul narativ și conduita personajelor sale. Totul decurge fluent, firesc, fără accente de afirmare personală. Finețea aceasta a condeiului transcende și către cititor, care este implicat în poveste, fiind invitat, de ce nu, la o ceașcă de ceai cu mamița, mam'mare și tanti Mița.

Un alt lucru care marchează actualitatea lui Caragiale e faptul că până în ziua de astăzi piesele sale constituie un repertoriu de cinste al scenei românești, și nu numai. Cu siguranță, a-l „regiza” sau a-l „interpreta” pe Caragiale este dificil, dar numai lucrurile care presupun efort și consecvență sunt capabile să producă o fericire memorabilă. La Caragiale, fiecare cuvânt, ba mai mult, fiecare sunet emis de un personaj sau altul, capătă conotații specifice. Se remarcă în piesele sale de teatru momente de tăcere în care avem impresia că autorul face loc regizorului, scenografului, tehnicianului muzical, etc. Lucrurile stau însă puțin diferit: Caragiale dozează atât de bine suspansul, încordarea, sentimentul în sine, încât știe unde trebuie să se oprească și până unde poate duce traiectul narativ. Caracteristica aceasta anticipativă e o calitate de mare valoare, însă, din păcate, tot mai rar întâlnită. Iar în spațiul beletristic, ea capătă valențe cu atât mai însemnate cu cât opera unui autor se împlinește prin cititor, condeiul scriitorului finisează ultima virgulă sub privirea ageră, avidă a publicului cititor.

În contextul unei „deformații” educaționale, nu pot trece cu vederea temperamentul coleric al lui Caragiale. Impulsiv, reactiv, schimbător, dar totuși cu o capacitate surprinzătoare de focalizare asupra intereselor proprii și a scopurilor propuse. Acestea fiind spuse, putem afirma că autorul, în pofida tipologiei sale temperamentale, în fața foii și a condeiului, devenea un adevărat virtuoz, concentrat și integrat responsabilității aferente. Caragiale era asemenea unui val care lupta, se zbătea în fiecare clipă în marea vieții. Dar cum orice val ajunge la mal, așa și Caragiale își odihnea spiritul în „portul” operelor sale nemuritoare. Aici se întrevide misterul: autorul concentra în opera sa întreaga energie: trup și suflet, rațiune și simțire, iar omul-Caragiale devine astfel umanitatea caragialiană.

Un alt aspect interesant relaționat cu actualitatea marelui dramaturg este și faptul că operele sale reprezintă adevărate mozaicuri sociale. Scriitorul nu s-a mărginit la anumite tipologii sau colective. De la fragedă vârstă până la senectute, de la proletariat la burghezie, de la țărani la iluștri citadini, de la dame cochete la masculi vanitoși, de la gloată la adunări prezidențiale, Caragiale a insuflat naturalețe și, totodată, șarm. E greu de înțeles în ce constă acest șarm. Întâmplările, luate independent, nu constituie evenimente epatante, ba am putea spune chiar că sunt habituale. Însă genialitatea cu care reușește Caragiale să integreze viața omului în hazardul lumii, să deschidă cititorului

(continuare în pag. 33)

animalele te-ar fi întâmpinat cu veselie și tot palatul tău ar fi fost plin de muzică și zâmbet.

- Acesta este palatul meu?... întrebă Miruna cu emoție în glas.

- Da, răspuse bufnița cea înțeleaptă. Fiecare copil, ca tine are un palat al lui, dar niciunul nu arată atât de posomorât și neîngrijit ca al tău.

- Și toate cărțile mele, pe care le am acasă...

- Da, Miruna. În cărțile tale stau toate poveștile lumii, gândurile bune, personaje fermecătoare, care vor să locuiască în palatul tău. Este palatul copilăriei tale, o copilărie cu jocuri și zâmbete și foarte mulți prieteni.

- Și va fi iar muzică în acest palat?, izbucni Miruna cu mult entuziasm.

- Da, îi răspuse bătrâna bufniță înțeleaptă. Chiar și când vei crește și vei deveni un om mare, ca părinții tăi, vei avea muzica dorului și toate zâmbetele de copil în suflet. Totul va fi o amintire vie, pe care o vei păstra veșnic cu lacrimi în ochi.

Făcând câțiva pași înapoi, se întoarse brusc și porni pe drumul pe care venise. Pășea grăbită spre labirintul de flori, care o priveau cu bucurie, dansând cu speranță în vântul care adia prietenos peste codițele aurii și împletite ale Mirunei.

Lumina, care apăruse din colțul cu cărți din camera fetei, dispăruse, lăsându-se să se vadă aceeași mică bibliotecă răvășită, cu cărți nebăgate în seamă.

Afară începu să se lumineze și vrăbiuțele, alături de porumbei dădeau startul unei noi zile, care se anunța plină de veselie. În pragul camerei apărură mama Mirunei. Se aplecă deasupra patului unde dormea micuța și o sărută pe frunte. Simțind căldura mamei, Miruna se trezi cu o mare bucurie în suflet și cu un zâmbet, care rar îl puteai vedea pe chipul fetei, adesea plictisită.

- Bună dimineața, Miruna!

- Sărut mâna, mamă, spuse fata dornică să înceapă ziua cât mai repede. După ce mă spăl pe ochi și mănânc micul dejun vreau să mă lași să-mi fac singură curat în cameră și să îmi aranjez cărțile, spunea Miruna foarte hotărâtă, spre mirarea mamei, care nu înțelegea ce se petrece. Astăzi nu merg la marginea pădurii înainte de prânz. Mă voi apuca de citit din cărțile pe care le-am primit. Ele mă ajută să păstrez bucuria și speranța în Palatul Copilăriei.

Mama fetei, înțelegând că Miruna avusese un vis deosebit, o îmbrățișă și o sărută încă o dată pe frunte.

De atunci, Mirunei nu îi mai era frică de întuneric și aștepta seara cu o mare nerăbdare. Noaptea îi oferea cele mai frumoase vise în care ea, Miruna era Prințesa din Palatul Poveștilor.

perspective asupra cărora nu s-ar fi oprit de unul singur, reprezintă o dovadă a perenității sale.

Caragiale, el însuși o ființă bine definită și conturată, transpune acest aspect și asupra personajelor, lucru care contribuie la caracterul lor încă actual. Faptul că ele sunt definite ca tipuri reprezentative, ajută la o recunoaștere facilă a acestora în viața de zi cu zi. De pildă, la fiecare pas auzim un glas care strigă cu aplomb: „... eu mă gândesc la țărișoara mea... la România...”³ ori vreo cucoană preocupată de costumul de „marinel” al „puișorului”⁴ ...

„O apă-ntreaga omenire,
Nici robi de-acu și nici stăpâni:
Apocaliptica gândire
De azi va fi-nțeleasă mâni!”

Aceste versuri semnificative ale lui Caragiale îl încadrează și în ipostaza de poet. Pătrunzând în esența lor și coroborându-le cu o altă aserțiune a sa, potrivit căreia „celebru este unul care începe să trăiască după ce a murit”, avem și „autoportretul” scriitorului. El însuși mărturisește că ceea ce scrie astăzi are corespondent, valoare și sens în perspectiva zilei de mâine. Caragiale, prin opera sa integrală, nu numai că trăiește încă în conștiința unui neam, dar continuă să o dirijeze, ca un veritabil „regizor din umbră”.

„Curat regizor din umbră!”, ar spune Pristanda...⁵

¹ personajul Zaharia Trahanache din comedia în patru acte „O scrisoare pierdută” (1884).

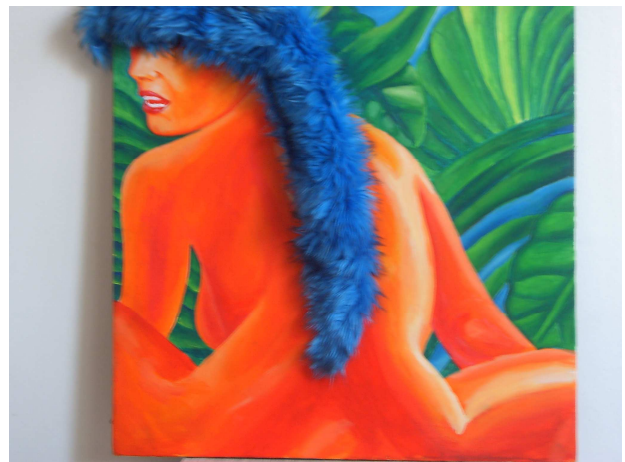
² om meșteșugar (limba latină).

³ personajul Nae Cațavencu din comedia în patru acte „O scrisoare pierdută” (1884).

⁴ schița „D-I Goe” (1900).

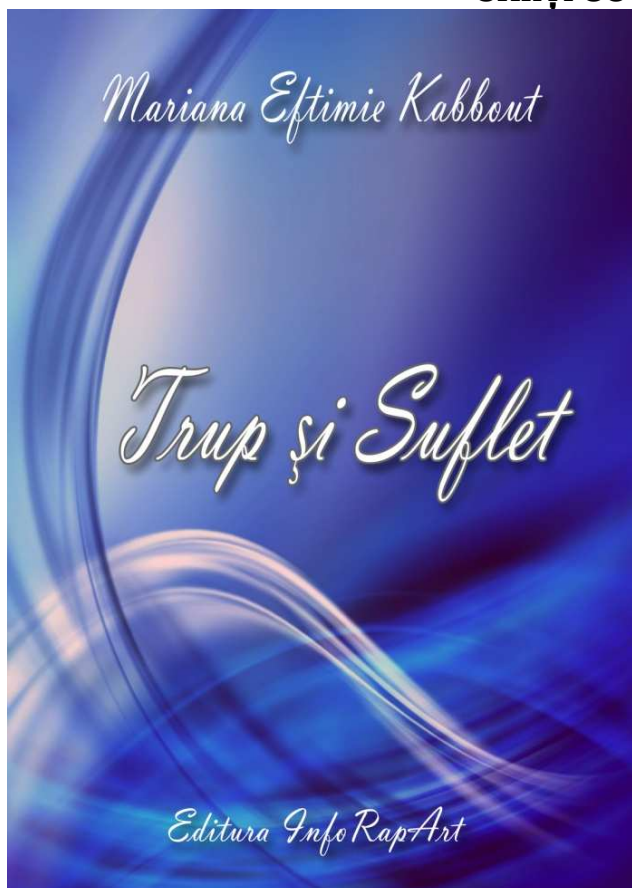
⁵ personajul Ghiță Pristanda din comedia în patru acte „O scrisoare pierdută” (1884).

Lucrarea a primit premiul „I.L. Caragiale” pentru Eseu la Concursul de creație literară “Scriitori de ieri, de azi și de mâine”, ediția a IV-a, categoria de vârstă 15-21 ani, Târgului de Carte “Axis Libri”, Galați, 23-27 mai, 2012.

desen de Sabina Spătariu

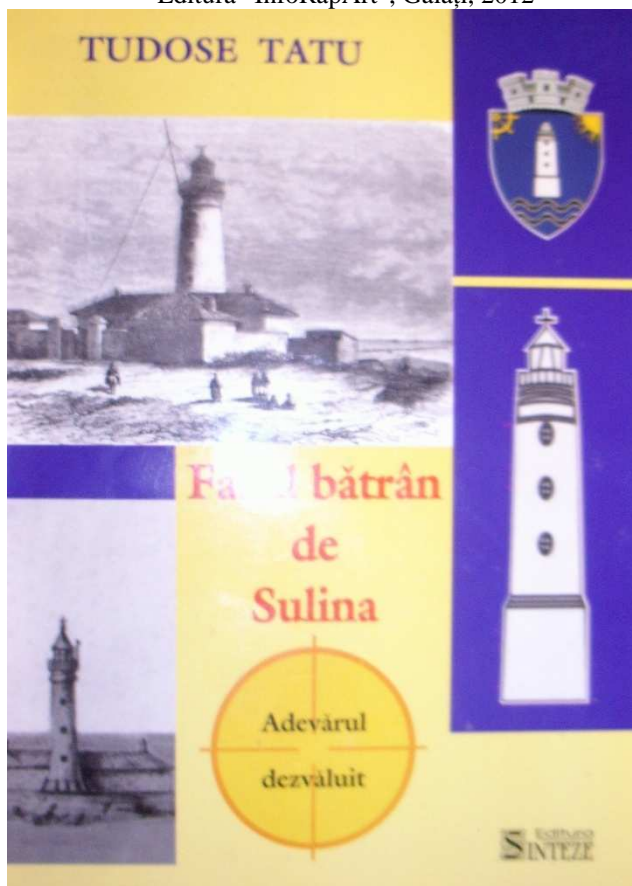
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

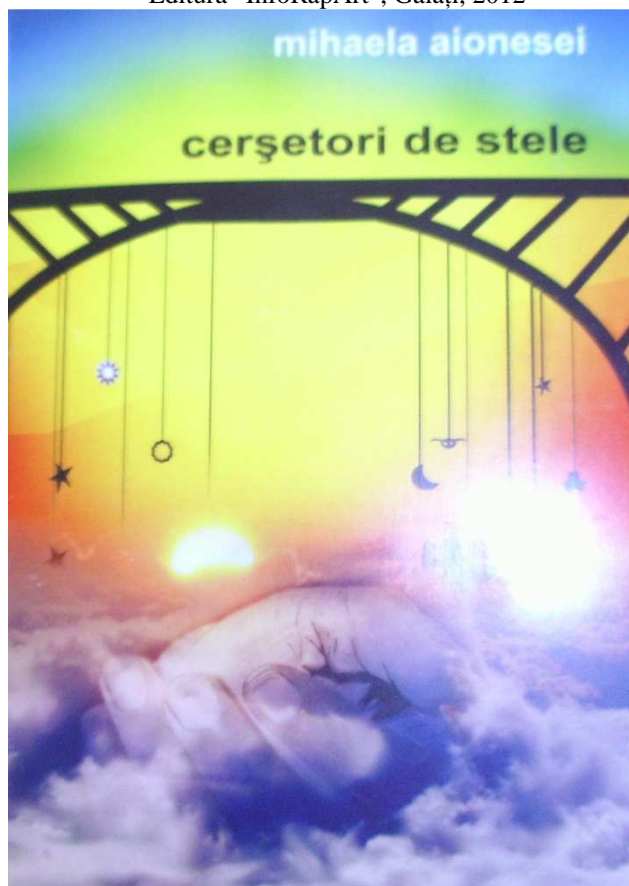
Mariana Eftimie Kabbout – Trup și suflet
Editura “InfoRapArt”, Galați, 2012

Georgeta Muscă-Oană – Soarele copilăriei
Editura “InfoRapArt”, Galați, 2012

Tudose Tatu – Farul bătrân de Sulina
Editura Sinteze, 2012

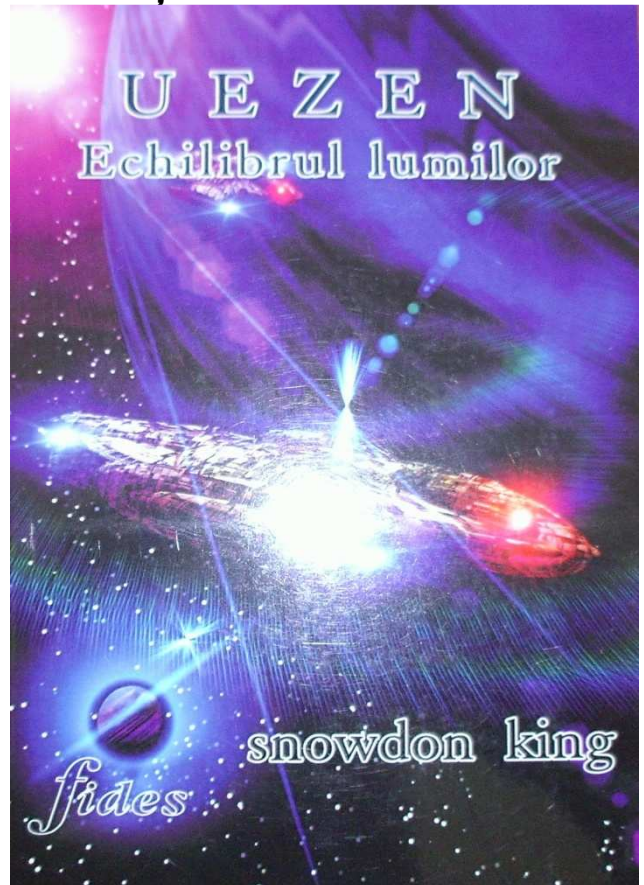

Mihaela Aionesei – Cerșetori de stele
Ed. ArtBook, Bacău, 2011

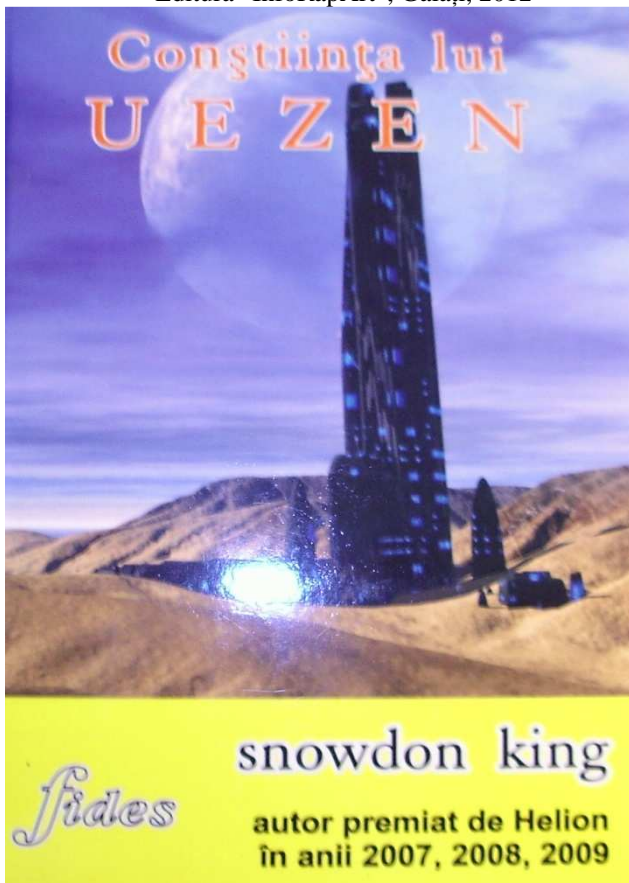
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Denisa Lepădatu – Șoapte de catifea
Editura "InfoRapArt", Galați, 2012

Snowdon King – Uezen – Echilibrul lumilor
Ed. Fides, Iași, 2010

Snowdon King – Conștiința lui Uezen
Ed. Fides, Iași, 2010

Snowdon King – Uezen și alte povestiri
Ed. Fides, Iași, 2010

BOEMA

ISSN 2066-0154

apler

Galati, cod 800324, Str. Closca, Nr. 1, Bloc PS11, Sc. 8, Ap. 186

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro